

Súd: Špecializovaný trestný súd
Spisová značka: 3T/14/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9512100054
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Jan Hrubala
ECLI: ECLI:SK:SSPK:2013:9512100054.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Hrubalu a sudcov JUDr. Jána Gierliho a JUDr. Jozefa Šutku, v trestnej veci obžalovaného Ing. D. F., stíhaného pre trestný čin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.08.1999 a iné, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 17. januára 2013 takto

rozhodol:

obžalovaný Ing. D. F., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B., X. XXXXX/XX E.

je vinný, že

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., bývalým generálnym riaditeľom vtedajšieho štátneho podniku Slovenský plynárenský priemysel, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a, (ďalej aj ako „SPP“) zomrelým dňa XX.X.XXXX, a občanom Českej republiky J. I. nar. XX.XX.XXXX ako finančný riaditeľ SPP v priebehu mesiaca september 1998 spoločne s J. I., predsedom predstavenstva Sezooz Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, (ďalej aj ako „SG“), ktorý sa už predtým v lete 1998 v Ostrave, Česko, v banke R., a.s., so sídlom v Ostrave (ďalej aj ako „R.“) informoval o možnostiach predaja zmeniek vystavených SPP, fingovaním obchodnoprávných vzťahov na základe právnych úkonov, ktoré neboli myslené vážne a obchádzali zákon ako kauzálneho pozadia vydania zmeniek bez z ekonomických hľadísk vysvetliteľného titulu vytvoril podmienky na to, aby si R. mohla nárokovať preplatenie vlastných zmeniek SPP na rad SG indosovaných na R. v celkovej nominálnej hodnote 350 mil. korún českých (ďalej „Kč“), ktoré zmenky v čase ich vydania mali slúžiť ako faktické zabezpečenie úveru pre SPP od SG a neboli kryté aktívami SPP, pričom obžalovaným riadené obchodné a finančné transakcie spočívajúce v prevodoch finančných prostriedkov z absolútne neplatných právnych úkonov a v takisto absolútne neplatných právnych úkonoch o započítaniach pohľadávok zabezpečili prevod Slovenským plynárenským priemyslom si požičaných finančných prostriedkov na SG v sume 350 mil. Kč bez toho, aby sa relevantným a právne účinným spôsobom u SG, na rad ktorých boli zmenky vystavené, zabezpečilo preplatenie SG na R. odplatne indosovaných zmeniek za SPP ako povinného emitenta vlastných zmeniek, a aj za situácie, že by SPP záväzky zo zmeniek a presun požičaných peňazí na SG uznala s cieľom poveriť SG tieto finančné prostriedky v mene a v prospech SPP ďalej investovať do akvizícií, právne nespochybniteľným spôsobom toto obžalovaný nezabezpečil, čím pre prípad naplnenia ktoréhokolvek z týchto do úvahy prichádzajúcich scenárov ako jediných možných riešení vzniknutej situácie skreslením evidencie vo výkazoch štátneho podniku formou krytia v evidencii nijak nedokumentovaných reálnych úmyslov takisto neevidovanými fiktívnymi a absolútne neplatnými právnymi úkonmi a účtovným nepodchytením vydania vlastných zmeniek v rozpore s organizačným poriadkom SPP, ustanoveniami zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, najmä jeho § 6 ods. 2 a § 21, v rozpore so Smernicou odborného riaditeľa SPP pre financovanie a obchod č. 7/94 týkajúcej sa obehu účtovných dokladov a v rozpore so Smernicou generálneho riaditeľa SPP č. 17/1996 týkajúcej sa zásad a postupov pri uzavieraní obchodných záväzkových zmlúv, výsledkom čoho bolo nezaevidovanie vo výroku uvádzaných zmlúv a cenných papierov podľa zák. č. 563/1991 Zb. o účtovníctve, SG získalo

neoprávnené výhody v konečnom dôsledku spôsobujúce obzvlášť závažnú poruchu v chode národného hospodárstva.

Vytvorenie podmienok vzniku takejto situácie spočívalo v tom, že obžalovaný spoločne s J. I. požadovali od R., zastúpenej Ing. P. L. a Ing. D. V., poskytnutie peňažných prostriedkov ako finančného úveru pre SPP prostredníctvom ich výplaty firme SG, ktorá sa mala na základe prezentovanej dodávateľskej zmluvy stať vlastníkom zmeniek od SPP, na základe čoho bol dňa 22.9.1998 úverovým odborom R. udelený súhlas s poskytnutím peňažných prostriedkov vo výške 350 miliónov Kč za odkúpenie zmeniek vystavených SPP, a následne obžalovaný za SPP na strane kupujúceho a J. I. ako zástupca SG na strane predávajúceho uzavreli a podpísali zmluvy obchádzajúce zákon datované 29.9.1998, a síce na kúpu bližšie nešpecifikovaných technologických zariadení v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a na uzavretie budúcej zmluvy k prevodu cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., a súčasne aj podpísali dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12.11.1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1.12.1998 k zmluve o budúcej zmluve týkajúcej sa prevodu cenných papierov, pričom v zmluve o budúcej zmluve bola dohodnutá kúpna cena predávaných akcií 350 miliónov Kč a v zmluve o kúpe zariadenia boli ako zábezpeka kúpnej ceny označené vlastné zmenky SPP na rad SG v počte 5 kusov každá na 70 mil. Kč, koľko zmeniek bolo v Bratislave, v sídle SPP, Ing. P. L. ako vtedajším generálnym riaditeľom SPP s dátumom 28.9.1998 podpísaných pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a tieto zmenky dňa 29.9.1998 v budove SPP prevzal od obžalovaného po podpísaní protokolu o odovzdaní a prevzatí zmeniek Ing. P. L. zástupca R. E. N., následne s dátumom 6.10.1998 a miestom podpisu Vsetín, Česko, J. I. ako zástupca SG podpísal s R., zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B. zmluvu o podmienkach prevodu zmenky, v zmysle ktorej tieto zmenky (hoci mali podľa predstieranej kúpnej zmluvy byť zabezpečovacími zmenkami, a po ich vystavení bez obchodnej kauzy v rozpore so zákonom č.111/1990 Zb. o štátnom podniku, neboli ani vôbec zaúčtované do majetku SPP, a SG ako vyznačený zmenkový veriteľ ich vôbec neprevzala, pričom v zmysle podpísaného dodatku o odstúpení od zmluvy mala určenú povinnosť zmenky vrátiť SPP, o čom R. nemala vedomosť) boli rubopisom indosované a prevedené na R. za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7.10.1998 na účet obchodnej spoločnosti SG, vedený v UB, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX

teda

v úmysle zabezpečiť inému neoprávnené výhody uviedol o závažných skutočnostiach vo výkaze a iných podkladoch slúžiacich na kontrolu hospodárenia nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje a spôsobil tým vážnu poruchu v chode národného hospodárstva,

čím spáchal

tretný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 ods. 1, ods. 3 Tretného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27.01.1999 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Tretného zákona č. 300/2005 Z. z.

Za to sa odsudzuje:

Podľa § 125 ods. 3 Tretného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27.01.1999 na trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 2 (dva) mesiace.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a) Tretného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27.01.1999 sa obžalovaný pre výkon trestu zaraďuje do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Tretného zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 27.01.1999 súd obžalovanému u k l a d á trest zákazu činnosti, spočívajúci v zákaze podnikat', pôsobiť ako štatutárny

orgán alebo člen štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je podnikanie, alebo vykonávať z iného právneho dôvodu pôsobnosť takého orgánu a to v trvaní 7 (sedem) rokov.

Naproti tomu

obžalovaný Ing. D. F., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B., X. XXXXX/XX E.

sa podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava, sp. zn. VII/1 Gv 51/08 - 98 zo dňa 24. apríla 2012 pre skutok v bode II, obžalobou kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.08.1999, ktorý mal spáchať tak,

ž e

dňa 4.12.1998 v Prahe, Česká republika, v budove A., a.s., na základe vzájomnej dohody s J. I., samostatne trestne stíhaným pre daný skutok v Českej republike, ako finančný riaditeľ SPP, s vedomím, že v mesiaci september popodpisoval za SPP fiktívne zmluvy s J. I., zástupcom SG, že mu dňa 6.11.1998 bolo zrušené oprávnenie podpisovať v mene SPP akékoľvek obchodné prípady a že SPP v skutočnosti nemala žiadne peňažné záväzky voči spoločnosti Sezooz Group ani voči osobe J. I., keďže sa ani nedodalo technologické zariadenie ani sa neuzavrela zmluva o prevode akcií v akciovej spoločnosti Slovnaft, poukázal prevodným príkazom z účtu SPP, vedeného pod číslom XXXXXXXXXXXX/XXXX, ku ktorému mal zriadené dispozičné právo, peňažnú sumu 10.000.000 USD na osobný účet J. I., číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený v A., a.s., a následne v Prahe, Česko, na zakrytie uvedenej transakcie podpísal s J. I. tzv. dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní záväzkov s dátumom 4.12.1998 medzi SPP a SG s dátumom 3.12.1998 medzi SPP, SG a Globe 21, a.s., v ktorých boli uvedené nereálne pohľadávky, čím spôsobil Slovenskému plynárenskému priemyslu, š.p., v súčasnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., škodu vo výške 10 miliónov USD (v prepočte kurzom zo 4.12.1998 360 680 000 Sk, čo je fixným kurzom 11 972 382,66 Eur),

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku sa poškodená strana Slovenský plynárenský priemysel, a.s., IČO: 35815256, so sídlom Mlynské nivy 44/A, Bratislava, so svojím nárokom na náhradu škody odkazuje na občianske súdne konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 25.04.2012 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR v Bratislave, podal na tunajší súd obžalobu na obvineného Ing. D. F. pre trestný čin podvodu formou spolupáchatelstva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.08.1999 a pre trestný čin sprenevery spáchaný takisto formou spolupáchatelstva podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.08.1999 a to na tom skutkovom základe, že

1. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s Ing. P. L., zomrelým dňa XX.X.XXXX, a J. I., samostatne trestne stíhaným pre daný skutok v Českej republike, ako finančný riaditeľ bývalého štátneho podniku Slovenský plynárenský priemysel, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a, (ďalej aj ako SPP) v

priebehu mesiaca september 1998 spoločne s J. I., predsedom predstavenstva Sezooz Group, a.s., so sídlom vo Vsetíne, (ďalej aj ako SG), ktorý sa už predtým v lete 1998 v Ostrave, Česko, v banke R., a.s., so sídlom v Ostrave (ďalej aj ako R.) informoval o možnostiach predaja zmeniek vystavených š.p. SPP, požadovali od R., zastúpenej Ing. P. L. a Ing. D. V., poskytnutie peňažných prostriedkov ako finančného úveru pre SPP prostredníctvom ich výplaty firme SG, ktorá sa mala na základe prezentovanej dodávateľskej zmluvy stať vlastníkom týchto zmeniek od SPP, na základe čoho bol dňa 22.9.1998 úverovým odborom R. udelený súhlas s poskytnutím peňažných prostriedkov vo výške 350 miliónov Kč za odkúpenie zmeniek vystavených SPP, a následne Ing. F. za SPP na strane kupujúceho a J. I. ako zástupca SG na strane predávajúceho uzavreli a podpísali Zmluvy datované 29.9.1998, a síce na kúpu bližšie nešpecifikovaných technologických zariadení v celkovej hodnote 350 mil. Kč, a na uzavretie budúcej zmluvy k prevodu cenných papierov vo firme Slovnaft, a.s., a súčasne aj podpísali Dodatky k predmetným zmluvám, ktorými bolo dohodnuté odstúpenie od nich, a síce s vyznačeným dátumom 12.11.1998 k zmluve o kúpe technologického zariadenia a s dátumom 1.12.1998 k zmluve o zmluve k prevodu cenných papierov, pričom v zmluve o budúcej zmluve bola dohodnutá kúpna cena predávaných akcií 350 miliónov Kč a v zmluve o kúpe zariadenia boli ako zábezpeka kúpnej ceny označené vlastné zmenky SPP v počte 5 kusov, koľko bolo v Bratislave, v sídle SPP, Ing. P. L. ako vtedajším generálnym riaditeľom SPP s dátumom 28.9.1998 podpísaných pred notárkou, bez vyplnenia dátumu splatnosti a bez rekta doložky a vystavených zmeniek v mene SPP na rad spoločnosti SG, každá v hodnote 70 mil. Kč, a tieto dňa 29.9.1998 v budove SPP prevzal od Ing. D. F. po podpísaní preberacieho protokolu Ing. P. L. zástupca R. E. N., v zmysle predmetnej fiktívnej kúpnej zmluvy do úschovy a následne s dátumom 6.10.1998 a miestom podpisu Vsetín, Česko, J. I. ako zástupca SG, podpísal s R., zastúpenej Ing. D. V. a Ing. P. B., formálnu Zmluvu o podmienkach prevodu zmenky, v zmysle ktorej tieto zmenky, hoci mali podľa predstieranej kúpnej zmluvy byť zabezpečovacími zmenkami, a po ich vystavení bez obchodnej kauzy v rozpore so zákonom č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, neboli ani vôbec zaúčtované do majetku SPP a SG ako vyznačený zmenkový veriteľ ich vôbec neprevzala, a teda pri ich údajnom prevode na R. ani s nimi legitímne nedisponovala, a v zmysle podpísaného dodatku o odstúpení od zmluvy mala určenú povinnosť zmenky vrátiť SPP, o čom R. nemala vedomosť, mali byť prevedené na R. za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 7.10.1998 na účet obchodnej spoločnosti SG, vedený v R., číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, čím spolu s J. I. spôsobili R., a.s., škodu vo výške 324 204 712 Kč (v prepočte kurzom zo 7.10.1998 suma 407 849 527,70 Sk, čo je v prepočte fixným kurzom 13 538 124,14 Eur),

2. dňa 4.12.1998 v Prahe, Česká republika, v budove A., a.s., na základe vzájomnej dohody s J. I., samostatne trestne stíhaným pre daný skutok v Českej republike, ako finančný riaditeľ SPP, s vedomím, že v mesiaci september popodpisoval za SPP fiktívne zmluvy s J. I., zástupcom SG, že mu dňa 6.11.1998 bolo zrušené oprávnenie podpisovať v mene SPP akékoľvek obchodné prípady a že SPP v skutočnosti nemala žiadne peňažné záväzky voči spoločnosti Sezooz Group ani voči osobe J. I., keďže sa ani nedodalo technologické zariadenie, ani sa neuzavrela zmluva o prevode akcií v akciovej spoločnosti Slovnaft, poukázal prevodným príkazom z účtu SPP, vedeného pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX, ku ktorému mal zriadené dispozičné právo, peňažnú sumu 10.000.000 USD na osobný účet J. I., číslo XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v A., a.s., a následne v Prahe, Česko, na zakrytie uvedenej transakcie podpísal s J. I. tzv. dohody o vzájomnom finančnom vysporiadaní záväzkov s dátumom 4.12.1998 medzi SPP a SG s dátumom 3.12.1998 medzi SPP, SG a Globe 21, a.s., v ktorých boli uvedené nereálne pohľadávky, čím spôsobil Slovenskému plynárenskému priemyslu, š.p., v súčasnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., škodu vo výške 10 miliónov USD (v prepočte kurzom zo 4.12.1998 360 680 000 Sk, čo je fixným kurzom 11 972 382,66 Eur).

Išlo o druhú obžalobu v identickej veci, prvá bola za pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1,4 Trestného zákona účinného do 31.08.1999 podaná dňa 29.11.2002 na Krajský súd v Bratislave, ako v tom čase vecne i miestne príslušný prvostupňový súd. Ten vec dňa 17.06.2004 rozhodol tak, že čiastkový skutok uvedený v bode 1 obžaloby z rozsudku vypustil a za skutok uvedený v bode 2 formulovaný identicky ako v obžalobe obžalovaného odsúdil na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov so zaradením do II. nápravno-výchovnej skupiny a zároveň uložil peňažný trest vo výška 2 000 000,-Sk. Predmetný rozsudok bol rozsudkom odvolacieho Najvyššieho súdu SR dňa 25.09.2007 zrušený a vec bola vrátená na došetrenie prokurátorovi (viď zv. č. XI) s pokynmi, ktorých realizácia je žurnalizovaná od zv. č. XII.

Dňa 27. apríla 2012 senát Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, ktorému vec bola pridelená, vypravil zásielku, v ktorej obvinenému, jeho obhajcom, i poškodeným stranám doručoval obžalobu spolu s výzvou podľa § 240 ods. 3 Trestného poriadku na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov. Na túto výzvu dňa 11.05.2012 reagoval obhajca obvineného JUDr. Štefan Ondriš, ktorý predložil návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré návrhy súd rešpektoval. Obhajca v návrhu uviedol aj svedkov, ktorých účasť bol schopný zabezpečiť sám, neskôr však v priebehu hlavného pojednávania od týchto návrhov na vypočutie svedkov ustúpil. Možno konštatovať, že súd v celom rozsahu vykonal dokazovanie tak ako to v konečnom dôsledku navrhovali strany v konaní, podľa nich všetky dôkazy boli vykonané v dostatočnom rozsahu a všetky výpovede nepredvolávaných resp. nedostavivších sa svedkov (vrátane svedkov nedosiahnuteľných najmä z dôvodu ich pobytu v zahraničí) boli čítané so súhlasom strán.

V zmysle § 243 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu preskúmal obžalobu a dospel k záveru, že vec nie je potrebné predbežne prejednať na zasadnutí senátu a môže byť v nej nariadeného hlavné pojednávanie. Termín tohto pojednávania stanovil dňa 22.08.2012, pričom v zásade rešpektoval všetky návrhy strán v konaní. Na hlavnom pojednávaní zistil, že strany v konaní nechcú uzavrieť zmier a po prehlásení obžalovaného o tom, že je nevinný, súd ho vo veci vypočul, vypočul všetkých svedkov, ktorých účasť sa mu podarilo zabezpečiť, ostatné výpovede svedkov prečítal a oboznámil tiež podstatný obsah všetkých listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise.

Pokiaľ ide o poškodených, konštatoval, že v prípravnom konaní sa ako poškodení k veci vyjadrovali zástupcovia podnikateľských subjektov R. a.s. v konkurze, resp. Mgr. Lukáš Raida ako správca konkurznej podstaty R., a.s., zástupca Value Added, a.s., Ing. Peter Čermák, poverený výkonom funkcie likvidátora podnikateľského subjektu R., a.s. a tiež zástupkyňa SPP JUDr. Anna Streber. Prví dvaja poškodení nielenže si neuplatňovali nárok na náhradu škody, ale ako poškodená strana sa ani necítili. Zástupkyňa SPP uviedla, že spôsobenú škodu nevedia vyčíslieť. Na hlavné pojednávanie sa ani jeden z poškodených nedostavil, ich vyjadrenia boli čítané, pričom súd oboznámil aj stanovisko právneho zástupcu Stroden Management Limited, Ltd., ktorému pohľadávka R., a.s. zo zmeniek, ktoré sú predmetom tohto pojednávania bola postúpená. Ani tento poškodený subjekt sa ako poškodený v zmysle Trestného poriadku necíti, pričom právny zástupca tohto podnikateľského subjektu uviedol, že ak im vznikla škoda, tak len z dôvodu liknavého postupu súdov Slovenskej republiky, ktoré už vyše dvanásť rokov nevedia vyriešiť s vecou súvisiaci zmenkový obchodný prípad.

Už na tomto mieste rozsudku je potrebné zdôrazniť, že ohľadne skutku uvedeného pod bodom 1 obžaloby mala byť poškodená R., a.s., pričom však táto poškodená strana, ani jej právny zástupca sa ako poškodení necítila, nakoľko majú v rukách zmenku ako cenný papier, ktorý spĺňa všetky zákonné náležitosti, škodu si neuplatňujú, pričom v rámci skutku uvedeného pod bodom 2 obžaloby, má byť poškodenou stranou SPP, ktorý sa síce ako poškodený aj cíti, avšak jeho právny zástupca nevie vyčíslieť spôsobenú škodu.

Pokiaľ ide o sumarizačnú časť rozsudku, ešte predtým, než súd zrekapituluje výpovede obžalovaného i svedkov uvedie niektoré základné fakty týkajúce sa listinných dôkazov vo veci - predovšetkým samotných zmeniek a právnych úkonov, ktoré súvisia s ich kauzálnym pozadím. Ide totiž o písomné dokumenty, ktoré nikto nespochybňoval, vrátane okolností ich vzniku, pričom podstata posúdenia tohto prípadu spočíva práve v právnej analýze týchto listín, okrem iného aj v súvislosti práve s okolnosťami ich vzniku. Fakty vyplývajúce z posúdenia týchto listín a ich chronológie, vrátane ich evidencie a chápania jednotlivými stranami sú totiž základnými faktami, od ktorých sa budú odvíjať všetky ďalšie tak skutkové, ako aj právne úvahy súdu.

Je teda nepochybné, že dňa 29.09.1998 bola medzi SG ako predávajúcim a SPP ako kupujúcim uzatvorená kúpna zmluva týkajúca sa súboru technologických zariadení podľa špecifikácie, ktorá mala byť uvedená v prílohe č. 1. Príloha č. 1 k tejto zmluve vypracovaná nebola, pričom kupujúci sa zaviazal

zaplatiť za súbor zariadení uvedený v neexistujúcej prílohe č. 1 kúpnu cenu vo výške 350 miliónov Kč. Do doby zaplataenia kupujúci vystavil v prospech predávajúceho 5 ks vlastných zmeniek, každú na čiastku vo výške 70 miliónov Kč, pričom v zmysle tejto zmluvy zmenky boli odovzdané financujúcej banke predávajúceho - R., a.s. takisto dňa 29.09.1998 do rúk Ing. E. N. ako zástupcu banky. Predávajúci sa zaviazal dodať súbor zariadení do 01.02.1999. Odovzdanie a prevzatie zmeniek dokumentuje protokol spísaný toho istého dňa medzi odovzdávajúcim SPP a preberajúcim R. B., a.s. (č.l. 394, 396).

V ten istý deň bol spísaný Dodatok č. 1 k tejto kúpnej zmluve medzi tými istými subjektami s tým, že kupujúci sa s predávajúcim dohodli, že od kúpnej zmluvy uzavretej dňa 29.09.1998 odstupujú v celom rozsahu. Tento dodatok bol datovaný dňom 12.11.1998 a v zmysle jeho článku 2 sa predávajúci subjekt, teda SG zaviazal vrátiť 5 ks vlastných zmeniek vystavených kupujúcim na sumy každá 70 miliónov Kč. Zároveň sa v tomto dodatku deklarovalo, že predávajúci a kupujúci po vrátení zmeniek nemajú na základe uzavretej kúpnej zmluvy zo dňa 29.09.1998 žiadne vzájomné záväzky a pohľadávky. Tu je potrebné spomenúť nespochybniteľný fakt, že záväzok SG vrátiť 5 ks vlastných zmeniek SPP bol tak v čase reálneho podpisu zmluvy, ako aj v čase, ktorým bola zmluva v podstate antidatovaná nesplniteľný, nakoľko zmenky už v deň uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy boli indosované na R.. Tento dodatok je v spise žurnalizovaný na č.l. 395, pričom predmetné zmenky sa nachádzajú na č.l. 414-418.

Z hľadiska charakteristiky týchto zmeniek v zmysle Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb (ďalej aj „Zmenkový a šekový zákon“) ide o vlastné, tzv. vista zmenky (na videnie) vystavcom SPP vystavené na rad Sezoos Group, a.s. bez protestu, pričom všetky zmenky boli na rubopise indosované na rad R., a.s. dňa 06.10.1998. Zmenky teda boli vystavené bez protestu, bez tzv. rekta doložky ako indosovateľné, pričom z hľadiska formálnych náležitostí zrejme niet sporu o tom, že spĺňajú všetky zákonom predpísané znaky, ktoré zmenka musí spĺňať. Indosovanie zmeniek podporne dokumentuje aj zmluva o podmienkach prevodu zmenky (č.l. 430-431), ktoré sa zmluvné strany SG označená ako klient a R. označená ako banka dohodli na stanovení podmienok, za akých klient na banku prevádza vyššie uvedené zmenky. Prevod bol charakterizovaný ako prevod úplatný za čiastku 324.204.712,30 Kč, pričom táto čiastka na účet SG aj bola vyplatená.

S týmito právnymi úkonmi súvisí aj zmluva o budúcej zmluve vrátane jej Dodatku z č.l. 397-400, na základe ktorej SG ako oprávnený a SPP ako povinný, resp. budúci predávajúci sa zaviazali v lehote sedem dní po tom, ako k tomu bude oprávneným ako budúcim kupujúcim písomne vyzvaný, uzavrieť zmluvu o úplatnom prevode cenných papierov, konkrétne 291 666 akcií podnikateľského subjektu Slovnaft, a.s. v nominálnej cene 1.200,- Kč za jednu akciu. Za tieto akcie sa kupujúci zaviazal zaplatiť kúpnu cenu vo výške 350 miliónov Kč, pričom oprávnený (SG) sa zaviazal povinnému vyplatiť zálohu vo výške 320 miliónov Kč prevodom na účet povinného v lehote do 15.10.1998. Pre prípad porušenia záväzkov oprávneného poskytnúť povinnému zálohu, zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške 32 miliónov Kč, pričom zmluva obsahuje aj záväzok spočívajúci v tom, že pokiaľ povinný (SPP) neuzavrie kúpnu zmluvu, je povinný oprávnenému (SG) poskytnutú zálohu vrátiť a zaplatiť tiež oprávnenému úrok z poskytnutej zálohy vo výške 18,32 %. Aj od tejto zmluvy Dodatkom č. 1, ktorý bol spísaný v ten istý deň ako došlo k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve bolo odstúpené, pričom toto odstúpenie je datované (antidatované) dňom 01.12.1998. Na základe tohto dodatku povinný subjekt SPP nie je povinný uzatvoriť s oprávneným kúpnu zmluvu na predaj predmetných akcií. Oprávnený subjekt uznal na základe u zatvorenej zmluvy o budúcej zmluve svoj záväzok voči povinnému vo výške 32 miliónov Kč, čo bola dohodnutá zmluvná pokuta.

V tejto súvislosti sú ešte čiastočne relevantné listinné dôkazy z č.l. 433, 434, 865-872, ktoré dokumentujú vzťahy medzi SPP, SG a podnikateľským subjektom Globe 21, a.s., v ktorom podnikateľskom subjekte mal SPP kapitálovú spoluúčasť. Tieto listiny dokumentujú okrem iného úhradu sumy 135.762.496,99 Kč na pokyn SPP v prospech účtu Globe 21, pričom túto sumu uhradzovalo SG, čím v zmysle týchto listín mal byť splnený „finančný záväzok vyplývajúci zo zmluvy SPP vo výške 320 miliónov Kč“. Zmyslom týchto dohôd bolo písomne podchytiť rôzne pohľadávky medzi týmito subjektami a vzájomne ich započítať. Dohoda z 28.10.1998 (č.l. 871) dokumentuje záväzky jednotlivých strán vyplývajúce z odkúpenia vlastných zmeniek z toho istého dňa v celkovej výške 387.260.417,- Kč (záväzok Globe 21 voči SPP), pričom v zmysle tohto dokumentu SPP má mať voči Globe 21 záväzok podľa zmluvy o dielo z 28.10.1998

za súbor služieb vo výške 452 miliónov Kč. V zmysle dohody o zápočte vzájomných záväzkov a pohľadávok spoločnosť Globe 21, a.s. poskytla zľavu z ceny zo zmluvy o dielo vo výške rozdielu vzájomných záväzkov, t.j. 64.739.583,- Kč, pričom na základe takýchto v podstate matematických úkonov obe strany prehlásili, že ich vzájomné záväzky a pohľadávky sú vyrovnané a žiadna zo zmluvných strán nemá voči druhej strane žiadne pohľadávky. Realnosť dodania plnení (napr. bližšie nešpecifikovaného súboru služieb a pod.) spisový materiál odkontrolovať neumožňuje, ako však vyplynie z ďalšieho, v súvislosti so zásadou zachovania totožnosti skutku i obžalovacou zásadou nejde o pre vec relevantný fakt.

V dohode o vzájomnom započítaní finančných pohľadávok a záväzkov z č.l. 433 spísanej dňa 03.12.1998 je uvedené, že splnenie záväzkov SG voči SPP na základe zmlúv uvedených v predchádzajúcej časti rozsudku bolo realizované úhradou 70 miliónov Kč v prospech účtu SPP ako záloha na nákup akcií (predmetná úhrada je dokumentovaná aj v účtovníctve SPP) úhradou 4 milióny USD v prospech účtu SPP ako záloha na nákup akcií (ide o úhradu sumy, ktorá reálne prebehla až dňa 10.12.1998 a v sume len 40.000,- USD) a úhradou 135.762.496,99 Kč v prospech účtu Globe 21 na pokyn SPP ako splnenie záväzku SPP voči Globe 21, a.s. Takto je dokumentované, že týmto mali byť pohľadávka SPP a záväzok Sezooz Group vo výške 320 miliónov Kč vysporiadané, pričom dňa 14.12.1998 (č.l. 434) bolo dohodnuté, že bankovým prevodom zo dňa 04.12.1998 vo výške 10.000,- USD na číslo účtu XXXXXXXXXX/XXXX SPP uhradil všetky svoje záväzky voči spoločnosti SG v zmysle finančného vysporiadania sa zo zmluvy - zmluvy o budúcej zmluve o úplatnom prevode cenných papierov zo dňa 29.09.1998. Predmetné zmluvy sú za SPP podpísované Ing. D. F., za SG Ing. J. I. a za Globe 21, a.s. Dr. X. P..

Tu je potrebné uviesť, že v prípade reálneho poskytnutia sumy 4 milióny USD v prospech účtu SPP od SG (ako už bolo uvedené, bolo zaslaných len 40.000,- USD, o ktorom fakte svedok I. hovorí, že došlo k omylu) by úhradou 10 miliónov USD zo dňa 04.12.1998 pre SG (fakt, že suma bola poskytnutá na súkromný účet J. I. je v tejto trestnej veci irelevantný - číslo účtu poskytol I., pričom zo žiadneho dôkazu nemožno dovodiť, že obžalovaný F. o skutočnom majiteľovi účtu mal akékoľvek informácie) z čisto technického hľadiska naozaj došlo k vyrovnaniu pohľadávok tak, ako boli dokumentované vyššie spomínanými právnymi úkonmi. K takémuto hodnoteniu situácie mimochodom došiel aj Krajský súd v Ostrave v súvislosti s prejednávaním trestnej zodpovednosti J. I. na hlavnom pojednávaní dňa 26. apríla 2012, ktoré hodnotenie potvrdil aj odvolací Vrchný súd v Olomouci a pokiaľ ide o právne a skutkové závery prvostupňového súdu, došiel k identickým záverom (konania vedené pod číslami 35T 4/2003 a 6To 48/2012 žurnalizované po ich predložení zástupkyňou SPP na hlavnom pojednávaní dňa 11.01.2013).

V každom prípade však ostáva nesplniteľným záväzok vyplývajúci z článku 2 bod 1 Dodatku č. 1 ku kúpnej zmluve zo dňa 29.09.1998, nakoľko vrátenie 5 ks vlastných zmeniek SPP firmou SG emitentovi zmeniek bolo nerealizovateľné, nakoľko tieto zmenky už od dňa 29.09.1998 neboli vo fyzickej dispozícii SG, pričom boli indosované na R. B.. Táto tvrdí, že ide o platné cenné papiere, z ktorých pre emitenta vyplýva záväzok plniť, pričom súčasťou stratégie R. je i deklarovanie toho, že o kauzálnom pozadí zmeniek nemali žiadne informácie, čo tvrdia všetci jej zamestnanci (štatutári, vlastníci, právni nástupcovia tohto subjektu...) v tomto i súvisiacich konaniach.

V ďalšej časti rozsudku sa súd vysporiada aj s právnou relevanciou vyššie popísaných právnych úkonov, nakoľko sám obžalovaný tvrdí, že tieto úkony slúžili len ako zásterka poskytnutia finančných prostriedkov pre SPP, ktoré ich potrebovalo na prekrytie finančných problémov, nakoľko v tom čase nemohlo uhrádzať ani splatné záväzky - zatiaľ však kvôli prehľadnosti odôvodnenia rozsudku súd bude pokračovať vo faktickej chronologizácii udalostí a ich hodnotení z hľadiska reálnych či predstieraných úmyslov. Konštatuje, že v zásade takto popísaná chronológia spisovania právnych úkonov je v súlade aj s písomne spracovaným podkladom obžalovaným určeným na vysvetlenie finančných transakcií z č.l. 526-527, kde sám uznáva, že sa uzatvárali „formálne zmluvy“, ktorých cieľom bola kapitalizácia SPP. Takáto „kapitalizácia“ však nijak nevysvetľuje stav, na základe ktorého si SPP a SG vrátili vzájomne zaslané finančné čiastky, avšak SG navyše získalo sumu vyše 324 miliónov Kč od R., čo bola cena, za ktorú „predal“ zmenky R..

V tejto súvislosti už na tomto mieste zdôvodnenia rozsudku je potrebné spomenúť obranu obžalovaného, ktorý tvrdil, že on si myslel, že SG bolo tým subjektom, ktorý mal vrátiť sumu 350 miliónov Kč R. B., čo podľa jeho názoru mali dokumentovať na hlavnom pojednávaní predložené vlastné zmenky SG na rad SPP bez vyplnenia súm, teda tzv. blankozmenky. Obžalovaný nevedel o tom, že by takéto kapitalizovanie SG malo mať niečo spoločné s úlohou tohto podnikateľského subjektu v mene SPP nakúpiť akcie Chemapol Group, a.s. a takýmto spôsobom ovládnuť túto spoločnosť. Toto tvrdil napriek tomu, že v spise sa na viacerých miestach nachádzajú doklady, ktoré nasvedčujú snahe SPP aj prostredníctvom SG resp. J. I. konajúcim v jeho mene nakúpiť akcie Chemapol Groupu, a to aj prostredníctvom IMC Burzovej spoločnosti, a.s. (viď č.l. 491, 2374-2379, ale i na hlavnom pojednávaní svedkom N. predloženú kúpnu zmluvu týkajúcu sa nákupu akcií Chemapol Group a.s., kde kupujúcim je SPP zastúpená J. I., čo sú doklady dokumentujúce aktivity J. I. v prospech SPP súvisiace s nákupom a správou cenných papierov).

Pokiaľ ide o výpoveď a obhajobu obžalovaného Ing. F., táto po celý čas tak prípravného konania, ako aj konania na súde vychádza z informácií, ktoré písomne spracoval pre Ing. F. a ktoré sú žurnalizované v spise na č.l. 526, 527 (ide o dokument, ktorý začiatkom roku 1999 odovzdal na letisku pred svojim odchodom do Austrálie Ing. F. ako osobe, ktorá mu v jeho pracovných aktivitách neformálne pomáhala a bol určený jeho bývalému podriadenému Ing. F., v rámci ktorého vysvetľuje filozofiu podniknutých krokov). Financie od R. banky nazýva ako úver, ktorý bol poskytnutý „cez SG“. Ako dôvod takejto formy kapitalizácie SPP uvádzal, že pred vtedajšími parlamentnými voľbami nebola ochota slovenských bánk poskytnúť úver, pričom finančné zdroje prostredníctvom českých bánk boli dostupnejšie.

V tomto dokumente i vo všetkých svojich výpovediach obžalovaný pripúšťa, že všetky vyššie uvedené zmluvy boli „formálne“, to znamená, že už pri spisovaní týchto právnych úkonov nebola reálna vôľa ani jednej zo zmluvných strán (SPP a SG) na základe týchto zmlúv plniť. Slúžili len ako kauzálne pozadie na vystavenie vlastných zmienek SPP na rad SG (5 x 70 miliónov Kč), pričom týmito zmenkami sa v podstate mala zaplatiť dodávka súboru technologických zariadení. Zároveň však vzhľadom k odstúpeniu od zmluvy malo dôjsť k „vráteniu zmienek odovzdaných R. Sezoozom“. Formálne boli tiež zmluvy o budúcej zmluve v súvislosti s predávanými akciami Slovaftu, od ktorej bolo takisto odstúpené v ten istý deň ako bola spísaná zmluva o budúcej zmluve, pričom tak kúpna zmluva, ako aj zmluva o budúcej kúpnej zmluve boli antidatované spôsobom, že ako dátumy spísania bol uvedený dátum niekoľko mesiacov po tom, čo zmluvy i ich dodatky boli reálne podpísané.

V rámci takejto filozofie kapitalizácie SPP teda podľa obžalovaného malo dôjsť k zaslaniu zálohy od SG, čo sa aj udialo formou vyššie uvádzaných platieb pre SG (70 miliónov Kč + tvrdých 4 milióny USD od J. I.) a sumou vyše 135 miliónov Kč, čo bola úhrada na pokyn SPP spoločnosti Globe 21, a.s. Na základe odstúpenia od týchto zmlúv a na základe rôznych započítaní si vzájomných pohľadávok podľa obžalovaného SPP vznikla povinnosť vrátiť sumu 324 miliónov Kč, čo učinil dňa 04.12.1998 prevodom sumy 10 miliónov USD, podľa jeho názoru v prospech SG, pričom práve táto suma mala byť ekvivalentom tej sumy, ktorú predtým SG podľa jeho vedomostí mal previesť na SPP. Pokiaľ ide o sumu 4 milióny USD, ktoré mal ešte SG doplatiť, čím by splnil záväzok vyplývajúci z vyššie uvedených zmlúv, obžalovaný tvrdil, že J. I. mu na stretnutí dňa 04.12.1998 predložil doklad o úhrade tejto sumy. Toto mali vidieť aj svedkovia B. a F., pričom táto transakcia bola overovaná aj telefonicky. V tom čase nemal vedomosť o tom, že v reále táto platba neprebehla, pričom ako to vyplýva z dokladov žurnalizovaných vo zväzku č. IV, reálne bolo od SG SPP zaplatených len 40.000,- USD, aj to niekoľko dní po 04.12.1998. Obžalovaný v podstate tvrdil, že aj on bol J. I. v tomto podvedený, trval však na tom, že 10 miliónov USD SPP z hľadiska formálneho naplnenia vyššie uvádzaných zmlúv musela zaplatiť, aby došlo k finančnému vyrovnaníu. Nemal vedomosť o tom, že predmetnú sumu prevádza na súkromný účet J. I., pričom aj tieto tvrdenia sú v súlade s vyššie uvedeným rozsudkom Krajského súdu v Ostrave. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť i to, že nijakým spôsobom nevedel vysvetliť tú skutočnosť, že v deň predtým 3.12.1998, ako to dokladujú výpisy z jeho účtov, mu na jeho účet v K. B. nabehlo 30.000,- USD a 500.000,-Sk formou ním realizovaného hotovostného vkladu - vysvetľoval to len všeobecným konštatovaním o svojom podnikaní a tým, že išlo o „jeho vlastné peniaze, ktoré zrejme vybral z iného účtu“ (viď zápisnicu z hlavného pojednávania a č.l. 774-777)

V tejto súvislosti obžalovanému tiež bol pripomenutý reálny fakt, že aj pokiaľ by právne úkony týkajúce sa zmluvných záväzkov boli považované za právne úkony platné, v konečnom dôsledku vznikol stav, kedy SG od R. dostala sumu vyše 324 miliónov Kč, túto rôznymi presunmi poskytla SPP, pričom SPP prevodným príkazom na 10 miliónov USD túto sumu vrátil, čím došlo k stavu, kedy SG bez akéhokoľvek ekonomicky vysvetliteľného titulu mala k dispozícii sumu vyše 324 miliónov Kč. Vrátanie zmeniek, ktoré fyzicky mala k dispozícii R., SPP alebo SG nebolo nijakým spôsobom garantované a v podstate takto predávajúci (SG) nijako nemohol splniť záväzok uvedený v článku 2 Dodatku č. 1 ku kúpnej zmluve zo dňa 29.09.1998 (č.l. 395), ktorým sa zaviazal vrátiť 5 ks vlastných zmeniek vystavených kupujúcim (ku dňu fingovaného vystavenia tohto dodatku dňa 12.11.1998 ich totiž už k dispozícii nemal, nakoľko boli indosované na R.). Obžalovaný toto vysvetľoval tak, že on mal predstavu, že bolo dohodnuté vrátenie zmeniek R. B. SG, pričom SG by za toto v podstate reeskontovanie zmeniek zaplatilo sumu, ktorú za zmenky dostalo (v takomto prípade by však R. nemala zo zmenkového obchodu žiadny zisk...). Pokiaľ mu bola výslovne položená otázka, ako toto podľa jeho názoru bolo právne vymožitelným spôsobom zabezpečené, nevedel na to odpovedať (viď najmä časti jeho výpovede žurnalizované na č.l. 3 385 - 3 387)

Tu je potrebné podotknúť, že ak by takýto scenár prichádzal do úvahy, v prípade akýchkoľvek finančných do úvahy prichádzajúcich vyrovnaní by minimálne jeden z na transakcií participujúcich subjektov z nich nemal žiadny profit, čo teda z hľadiska účelu podnikania ako ho definuje § 2 Obchodného zákonníka, by bola minimálne pre jeden z participujúcich subjektov absolútne nezmyselne vynaložená námaha.

Už na tomto mieste rozsudku je potrebné uviesť aj to, že vzhľadom k výpovediam zamestnancov R. (svedkovia N., V., L....), ktorí popierali akúkoľvek znalosť kauzálneho pozadia vydania zmeniek a aj vzhľadom k smrti hlavného „scenáristu“ týchto transakcií, dokazovaním nebolo možné vyriešiť a s absolútnou istotou objektivizovať skutočný cieľ týchto transakcií. Ako vyplynie aj z ďalšieho, nie je vylúčené, že skutočným cieľom týchto transakcií bola kapitalizácia SG, ktorú spoločnosť vtedajší štatutár SPP Ing. L. poveril ďalšími aktivitami v prospech SPP. Svedčia o tom nie len už uvedené listiny súvisiace s podnikateľským subjektom IMC, a.s., ale aj výpovede viacerých svedkov, napr. N., F. a podobne.

Tu treba dať do pozornosti aj obsah záverečnej reči obhajcu obžalovaného na pojednávaní pred Krajským súdom v Bratislave v roku 1993, konkrétne jej poslednú časť. Táto reč totiž vychádza z toho, čo uviedol obžalovaný a sčasti ide o verziu listinami overiteľnú a potvrdenú. Správne je tu však uvedené, že sumár, ktorého výsledkom by bol rozdiel 0,- Kč pre všetky zúčastnené subjekty, teda sumár, ktorého podstata by spočívala v tom, že nikto o žiadnu finančnú sumu nebol poškodený, by prichádzal do úvahy (a to len za situácie, že nákup akcií Chemapol Group by bol reálne a v zmysle príslušných zákonných ustanovení všetkými orgánmi SPP odsúhlasený) len v tom prípade, ak by SG, ktorá bola kapitalizovaná, mala naozaj od SPP úlohy ďalej tieto peniaze využiť - napr. na nákup ďalších akvizícií pre SPP (viď č.l. 1615-1617). Inak povedané, obhajoba tvrdí, že síce neštandardne, ale nie protizákonne boli získané finančné prostriedky pre SPP, pričom však nie je možné nevidieť, že názor obhajcu obžalovaného sa v tomto smere nekryje s prezentovanými názormi obžalovaného na hlavných pojednávaniach, i v rámci výpovedí prípravného konania (ten totiž popiera akúkoľvek vedomosť o akvizíčných iniciatívach SPP resp. jeho štatutára).

Ako už bolo uvedené, obžalovaný teda nepripúšťa „oficiálnu vedomosť“ o tom, že by úmyslom vtedajšieho vedenia SPP bolo nakúpiť akcie Chemapol Group, a.s. On celú transakciu bral len ako zabezpečenie finančných prostriedkov na každodenný tok financií („cash flow“) pre SPP, nevedel o tom, že by takéto získanie finančných prostriedkov malo za cieľ aj nejakú strategickú investíciu. Zároveň však nevedel vysvetliť akým spôsobom bolo zabezpečené vrátenie finančných prostriedkov R. B. od SG, nakoľko R. B. celkom z logických dôvodov vzhľadom k tomu, že za zmenky zaplatila, si nárokuje preplatenie týchto zmeniek a to logicky od ich emitenta. Krytie vlastnými blankozmenkami SG na rad SPP je minimálne veľmi neštandardné krytie týchto finančných operácií, najmä ak SPP tieto zmenky k dispozícii nemá. Ak ich nevlastní a nemá k dispozícii, nemôže si uplatňovať akýkoľvek nárok voči SG a tým pádom je logicky vystavená riziku uplatňovania si práv zo zmenky od indosanta, teda R. B., ktorá, ako už bolo vyššie uvedené, z logických a ekonomicky pochopiteľných dôvodov za takejto situácie chce nároky zo zmenky uplatniť. Ak k takejto situácii dôjde (zo spisu je zrejmé, že k nej už došlo a

dvanásť rokov o nárokoch R. doteraz nebolo rozhodnuté) v prípade uznania takéhoto nároku zo zmenky vzhľadom k tomu, že SPP „požičané“ peniaze vrátilo SG, by poškodenou stranou nebola R., ale práve SPP, ktorá by z tohto dôvodu mala „dvakrát vracať“ požičané peniaze.

Predmetné súvislosti budú vysvetlené ešte v ďalších častiach rozsudku, už tu je však potrebné povedať, že podľa vec prejednávajúceho senátu R. B., a.s. nemôže byť vo veci považovaná za poškodenú stranu a to aj v prípade, ak by si nároky zo zmenky uplatňovala neúspešne. Tento fakt sám o sebe ani v prípade pripustenia takéhoto scenára ju nerobí poškodenou. R. by mohla byť poškodenou stranou len v tom prípade, ak by celá sieť vyššie spomínaných obchodných prípadov od začiatku smerovala proti nej, teda od začiatku by bol daný úmysel podviesť práve R. tým, že sa na ňu indosujú právne neperfektné zmenky. Za tejto situácie je sporný aj vznik samotnej škody ako ju definuje Trestný zákon, čo, ako bude uvedené nižšie, má potom vplyv na právnu kvalifikáciu predmetného konania nielen pokiaľ ide o trestné činy podvodu a sprenevery, ale aj prípadné posúdenie veci ako trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (či už podľa zákona účinného v čase spáchania skutku alebo v súčasnosti), čo sú všetko trestné činy systematicky zaradené do častí trestných zákonov nazvaných ako „trestné činy proti majetku“.

Nemôže byť úlohou tohto súdu zaujať konečné stanovisko k tomu, či nároky z predmetných zmieniek sú alebo nie sú uplatniteľné, súd však jednoznačne tvrdí, že vzhľadom k doteraz preukázaným skutočnostiam s určitosťou možno tvrdiť len to, že R. B. nakúpila cenné papiere znejúce na sumu 350 miliónov Kč za sumu vyše 324 miliónov Kč, čo je možné považovať za bežnú a prijateľnú maržu z nákupu bonitných zmieniek a v súčasnej dobe si nároky z týchto zmieniek jej právny nástupca uplatňuje. Ak je to takto a za poškodeného je označený niekto, kto sa sám poškodeným necíti byť, nie je možné uznať vinu za trestný čin podvodu spáchaného voči neexistujúcej poškodenej strane, pričom ak by aj konanie bolo zamerané voči SPP, čo v tomto prípade naozaj nie je možné vylúčiť, súd nemá možnosť za takýto podvod vinu uznať, nakoľko v prípade takéhoto scenára by nebolo možné zachovať totožnosť skutku - pričom v tejto súvislosti nie nezanedbateľným faktorom je i to, že ani samotné SPP sa v súvislosti s týmto skutkom poškodeným byť necíti.

Pokiaľ ide o prevod 10 miliónov Kč dňa 04.12.1998, o ktorom obžalovaný tvrdí, že išlo o prevod súvisiaci s vyrovnaním a vzájomným započítaním si rôznych pohľadávok, aj v tejto súvislosti je zaujímavý fakt, že SPP svojimi krokmi dalo najavo, že predmetné transakcie uznáva, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že na Krajskom súde v Ostrave si úspešne uplatnil nárok na zaplatenie rozdielu medzi 4 milióny USD (tvrdená čiastka prevodu J. I.) a 40.000,- USD (reálne vyplatená čiastka), nakoľko v tejto súvislosti príslušný súd vydal platobný rozkaz, ktorým žalovanej strane SG uložil príslušný rozdiel zaplatiť. Takýto stav veci tiež nasvedčuje tomu, že SPP sa rozhodlo v podstate akceptovať právny stav vyvolaný vyššie uvádzanými právnymi úkonmi, ako však vyplynie z ďalšieho, súd prejednávajúci trestnú vec obžalovaného Ing. F., všetky tieto právne úkony považoval za absolútne neplatné a v ďalšom posudzovaní veci sa riadil ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktoré riešia situáciu plnenia na základe absolútne neplatných právnych úkonov.

Pokiaľ ide o jednotlivé svedecké výpovede je predovšetkým potrebné uviesť, že súd až do posledného dňa hlavného pojednávania z objektívnych dôvodov nemal k dispozícii stanoviská a súdom bezprostredne sledovateľné svedecké výpovede dvoch v tejto kauze najdôležitejších osôb - jednak vtedajšieho štatutárneho zástupcu SPP Ing. P. L., ktorý v januári 1999 bol zavraždený a J. I., ktorý za obdobné skutky bol trestne stíhaný aj v Českej republike. Tento vo veci vedenej proti Ing. F. v prípravnom konaní ako svedok vypovedal len raz pred dožiadaným súdom vo Všetíne, pričom na hlavné pojednávanie v tejto veci sa napriek skontaktovaniu so súdom bez ospravedlnenia nedostavil.

V zásade je možné konštatovať, že doteraz sumarizované fakty žiadna z výpovedí nespochybňuje, pričom v súvislosti s J. I. treba uviesť, že v rámci výpovede pred dožiadaným súdom tento svedok zdôrazňoval, že on rokoval predovšetkým s Ing. L. a obžalovaný tam „slúžil skôr ako sekretárka“. Oddeloval vyššie popísané zmluvy od „obchodu týkajúceho sa zmieniek“ a podľa jeho názoru zaslaním 10 miliónov USD obžalovaný F. len plnil povinnosti vyplývajúce zo zmlúv a „volil menšie zlo“. Dôvod vystavenia zmieniek a obchodu s nimi v podstate nijak nevysvetlil.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že najmä vzhľadom k odstupu času oveľa relevantnejšie než pamäťové stopy svedkov (najmä v čase hlavného pojednávania) sa v tejto veci javia byť podstatné listinné dôkazy - aj z tohto dôvodu sa odôvodnenie tohto rozsudku opiera hlavne o ne a výpovede svedkov považuje len za doplňujúce dôkazné prostriedky hodnotené tak z hľadiska naozaj veľkého odstupu času ako aj z hľadiska „motivácie“ svedkov, nakoľko viacerí z nich evidentne majú záujem na pre nich vyvíňujúcej interpretácii udalostí. Z rovnakých dôvodov súd nielenže považoval za nehospodárne, ale dokonca za dôkazne takmer bezvýznamné prípadné vypočutie na hlavné pojednávanie sa nedostavivších svedkov zo zahraničia prostredníctvom telemostu alebo dožiadanými súdmi. V tejto súvislosti treba zdôrazniť aj prezentované stanoviská týchto svedkov z fázy prípravného konania po vrátení veci odvolacím súdom súdu prvostupňového ešte v roku 1993 (v podstate nedávne výpovede vykonané dožiadanými orgánmi prípravného konania), kde v rámci svojich výpovedí všetci svedkovia zdôrazňovali, že na relevantné okolnosti prípadu si s odstupom času naozaj nepamätajú. Niet dôvodu sa nedomnievať, že rovnaké stanoviská by svedkovia prezentovali i v rámci výsluchov v súdnom štádiu konania.

Pokiaľ ide o J. I., súdu sú známe aj rozhodnutia súdov Českej republiky týkajúce sa tejto osoby ako obžalovaného (viď napr. č.I. 1798-1814), pričom z týchto rozhodnutí je evidentné, že trestné súdy Českej republiky konečnú odpoveď ohľadne viny J. I. v súvislosti s dvomi relevantnými, aj u neho obdobne formulovanými skutkami dlhý čas takisto definitívne nedávali. Pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 2 obžaloby prokurátora ÚŠP GP SR, prvostupňový súd obžalovaného J. I. spočiatku uznal vinným zo spáchania trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. Táto časť rozsudku prvostupňového súdu však druhostupňovým súdom neskôr bola zrušená v podstate kvôli procesným pochybeniam. Pokiaľ ide o bod 1 obžaloby, ktorú prejednával senát podpísaného súdu, obžalovaný J. I. bol prvostupňovým trestným súdom Českej republiky spod obžaloby oslobodený, aj táto časť rozsudku však druhostupňovým súdom bola zrušená. Neskôr potom na neverejnom zasadnutí prvostupňového Krajského súdu v Ostrave konanom dňa 19. októbra 2011 bolo trestné stíhanie J. I. za obidva predmetné skutky zastavené, nakoľko trest ku ktorému mohlo trestné stíhanie viesť, je úplne bez významu vedľa trestu, ktorý pre iné trestné činy bol už obžalovanému uložený (§ 231 ods. 1 a § 223 ods. 2 Trestného poriadku platného a účinného v Českej republike z dôvodov uvedených v § 172 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku platného a účinného v Českej republike).

Ako však vyplýva z dokladov predložených zástupkyňou SPP JUDr. Anny Streber, dňa 13.12.2012 rozhodnutím Vrchného súdu v Olomouci sp.zn. 6To 48/2012 súdy Českej republiky dali meritórnú odpoveď aj na trestnú zodpovednosť J. I. ohľadne skutkov, ktoré boli predmetom tohto konania. Za obdobne formulovaný skutok, ako je uvedený v bode 2 týmto súdom prejednáwanej obžaloby bol J. I. prvostupňovým Krajským súdom v Ostrave v konaní sp.zn. 35T4/2003 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 209 ods. 1, 5 písm. a) Trestného zákona č. 40/2009 Sb. platného v Českej republike (klamal D. F., že pre SPP poukázal čiastku 4.000.000,- USD, čo bolo predpokladom pre spätnú platbu 10.000.000,- USD...). Za obdobne formulovaný skutok ako v bode 1 prejednáwanej obžaloby - akurát že za poškodenú stranu bol v Českej republike označený SPP, bol J. I. spod obžaloby oslobodený, lebo žalovaný skutok súd nepovažoval za trestný čin. V odôvodnení rozsudku, ktorý sa stal právoplatným, na základe vyššie uvedeného rozhodnutia Vrchného súdu ako súdu odvolacieho, prvostupňový súd okrem iného uvádza, že „nie je možné dovodiť, že J. I. akcie CHG kupoval len pre seba“, teda súdy Českej republiky pripustili možnosť, že J. I. bol poverený SPP a vyvíjal akvizičné aktivity (aj) v prospech tejto spoločnosti.

Zhrnúc uvedené, objektívnou nemožnosťou vykonať tie úkony, ktoré by mohli osvetliť reálne úmysly pri spracovávaní a realizácii jednotlivých vyššie popísaných transakcií sa súd najmä v súvislosti s posúdením subjektívnej stránky trestného činu dostal do ním neovplyvniteľnej dôkaznej núdze. Preto sa, ako to už bolo zdôraznené, opieral predovšetkým o nespochybniteľné listinné dôkazy vo veci a ich dostupnú interpretáciu, či už samotným obžalovaným alebo interpretáciu z hľadiska ekonomickej logiky podniknutých krokov. Súd tým nechce povedať, že nižšie sumarizované svedecké výpovede vo veci neboli dôležité, vzhľadom k uplynutiu času a aj vzhľadom k tomu, že takmer každý so svedkov bol motivovaný ochranou svojich vlastných pozícií a konaní ohľadne prejednávaných skutkov, však súd tieto dôkazy považoval len za dôkazy doplňujúce. Navyiac, nie je možné nevidieť to, že od skutku uplynulo

už viac ako 14 rokov, čo zásadu bezprostrednosti konania v súvislosti s relevantnosťou výsluchov na hlavnom pojednávaní robí takmer nepoužiteľnou, resp. bezprostredné výpovede svedkov po štrnástich rokoch (väčšina z nich uvádza, že si na veci už nepamätá) spôsobuje stav, kedy pre súd z logických dôvodov sú relevantnejšie výpovede z prípravného konania, ktoré boli učené niekoľko mesiacov, resp. málo rokov po spáchaní skutku. Pri hodnotení takýchto výpovedí je však potrebná primeraná opatrnosť, nakoľko súd pri týchto výsluchoch nebol a okrem ich písomného zachytenia a jeho kvality z hľadiska dodržania formalít nemá možnosť posudzovať bezprostredné, okrem iného aj neverbálne reakcie jednotlivých vypovedajúcich.

V zásade je však možné konštatovať, že vo veci boli vypočuté tri skupiny svedkov - pracovníci SPP, pracovníci R. B., ktorí mali na starosti obchodný prípad s SPP a tiež pracovníci, resp. predstavitelia podnikateľského subjektu IMC, a.s. Burzovní spoločnosť, ktorí vypovedali v súvislosti so strategickými cieľmi ako im boli prezentované najmä vtedajším štatutárnym orgánom SPP. Okrem svedkov zaraditeľných do týchto troch skupín vo veci ešte vypovedali aj niektoré ďalšie osoby, najmä z prostredia J. I., ktoré opisovali jeho aktivity aj v súvislosti s nákupom akcií Chemapol Group, a.s., ktoré mal nakupovať pre SPP. Samostatnou kapitolou vo veci je výpoveď svedka P. Q., ktorá bola na hlavnom pojednávaní prečítaná, nakoľko tento svedok odmietol vo veci vypovedať. Tento svedok orgánom činným v trestnom konaní predkladal rôzne svoje podozrenia týkajúce sa najmä smrti Ing. L., pričom tvrdil, že on vie kto ho dal zavraždiť a tiež tvrdil, že skupina okolo J. I. chcela akcie Chemapol Group, a.s. len pre seba. Vzhľadom k tomu však, že z výpovede tohto svedka nebol identifikovateľný zdroj jeho informácií, súd tejto výpovedi prikladal len naozaj minimálny význam.

V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že viacerí z vypočutých svedkov, resp. svedkov, ktorých výpovede boli čítané, uvádzali, že osoby, ktoré boli za nákupom akcií Chemapolu, či už z prostredia SPP, SG alebo IMC konali výhradne vo svoj prospech, pričom peniaze chceli investovať na rôzne športové činnosti, podporu hokejových klubov a podobne. Aj v týchto prípadoch však išlo viac či menej len o indície, ktoré s predmetnou vecou súvisia len okrajovo a v takomto kontexte súd tieto výpovede aj vyhodnotil. Ako už bolo uvedené, niet sporu o tom, že minimálne v písomnej forme bola deklarovaná snaha J. I. konať v prospech SPP ako jeho zástupca v súvislosti s nákupom rôznych akvizícií - najmä akcií Chemapol Group, a.s. Tieto skutočnosti dokumentuje aj výpoveď svedka N., vtedajšieho majiteľa spoločnosti IMC Burzovní spoločnosť, a.s. Praha, ktorý uviedol, že ho vtedajší štatutárny zástupca SPP kontaktoval ohľadom nákupu cenných papierov - mal záujem ovládnuť 51 %-ný balík akcií Chemapol Group, a.s., pričom vedel, že časť týchto akcií vlastní aj J. I. prostredníctvom rôznych svojich spoločností. J. I. ho potom neskôr kontaktoval s tým, že mu doložil plnú moc od generálneho riaditeľa SPP, v ktorého mene mal akcie nakupovať. J. I. tiež tvrdil, že nemôže nechať urobiť kópiu z plnej moci, nakoľko sa vyjadril v tom zmysle, že SPP nechce zverejniť nákup týchto akcií a chce byť v obchode iba „tajne“. Jeho spoločnosť potom tieto akcie aj nakúpila, v prospech SPP aj na tzv. klientskom účte spravovala s tým však, že nové vedenie SPP, najmä po smrti Ing. L. o tieto akcie nemalo záujem. Vyššie uvedené skutočnosti v podstate potvrdzovali aj výpovede niektorých ďalších svedkov, napr. F., Q. a F..

Pokiaľ ide o druhú skupinu svedkov - pracovníkov R. (L., N., V. ...) u všetkých týchto svedkov zhodne možno konštatovať, že popreli akúkoľvek znalosť kauzálneho pozadia vydania zmeniek. Im bol jednoducho predstavený obchod, ktorý spočíval v indosovaní vlastných zmeniek SPP na rad SG s tým, že zmenky v hodnote 350 miliónov Kč kúpili za niečo vyše 324 miliónov Kč. Vzhľadom k tomu, že SPP považovali za bonitný subjekt, úverový odbor banky túto investíciu schválil a zmenka bola prevzatá za tých okolností, ako to vyplýva aj z písomných dokladov. Tieto zmenky považujú za právne perfektné a aj z tohto dôvodu si uplatňujú nároky plynúce zo zmeniek u ich emitenta. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať i to, že trestné stíhanie proti pracovníkom banky bolo právoplatne zastavené (dokumentované vo zväzku č. XV spisu).

Pokiaľ ide o pracovníkov SPP, títo sa v podstate vyjadrovali k dvom základným skutočnostiam - jednak k spôsobu riadenia SPP a to aj v súvislosti s realizáciou strategických zámerov vtedajšieho štatutárneho zástupcu a jednak k činnosti samotného obžalovaného Ing. F. v súvislosti s obchodnými prípadmi, ktoré sú uvedené vyššie.

Pokiaľ ide o spôsob manažovania podniku Ing. L., všetci vypočutí svedkovia (napr. O., V.) uviedli, že o príkazoch vtedajšieho „šéfa“ sa „nediskutovalo“, jednotliví podriadení ich jednoducho museli splniť. Pokiaľ ide o s touto vecou súvisiace právne úkony, žiadny zo svedkov okrem podriadeného Ing. F. - Ing. F. o týchto obchodných prípadoch nemal žiadnu vedomosť. Nikto z vypočutých svedkov a to aj vrátane predstaviteľov nového vedenia SPP a nového ministra hospodárstva a aj v tejto veci vypočutého svedka Ing. K.M., nemal vedomosť o strategickom zámysle Ing. L. ovládnuť 51 %-ný balík akcií Chemapolu, F. považovali za „L. človeka“.

Ani jeden z vypočutých svedkov však nespochybňoval, že vyššie uvádzané zmluvy a účtovné prípady mali byť evidované v príslušných výkazoch a evidenciách, zároveň niet sporu o tom, že tieto obchodné prípady, vydanie zmienek ani s týmito súvisiace ďalšie dokumenty v príslušných účtovných, resp. iných výkazoch dokumentované neboli. Zmluvy takisto zjavne neprešli príslušnými smernicami SPP predpísaným pripomienkovým konaním a išlo o akciu len tých ľudí, ktorí do veci boli priamo zainteresovaní. Časť svedkov sa vyjadrila aj ku kvalite manažérskej činnosti vtedajšieho vedenia, pričom z častí výpovedí, ktoré sa týkajú hodnotenia týchto skutočností je zrejmé, že SPP mala rôzne finančné i iné záujmy vo viacerých spoločnostiach, ktoré s plynárenstvom nemali nič spoločné. Tieto investičné a iné aktivity vypočutí svedkovia hodnotili ako aktivity, ktoré z hľadiska napĺňania cieľov SPP ako štátneho podniku neboli zmysluplné, pričom z postoja viacerých svedkov je možné vyvodiť podozrenie týkajúce sa obavy z prelievania kapitálu do rôznych spoločností, ktoré záujmom štátneho podniku neslúžili. Aj táto okolnosť sa však prejednávanej veci týkala len okrajovo a nebolo úlohou súdu zamerať dokazovanie týmto smerom.

Čo však muselo byť, a aj bolo úlohou súdu, bolo zamerať dokazovanie na okolnosti súvisiace s obchodnými prípadmi, ktoré boli definované v obžalobe prokurátora. V tejto súvislosti súd skúmal i to, za akých okolností bola prevedená suma 10 miliónov USD na súkromný účet J. I.. Bral pri tom do úvahy vysvetlenie obžalovaného, že túto transakciu považoval za potrebné vykonať, nakoľko sa týmto podľa jeho názoru mala vrátiť Sezooz Groupom, a.s. poskytnutá záloha. Ak by súd prijal legalitu a legitimitu takejto konštrukcie, suma 10 miliónov USD, ako to už bolo uvedené, naozaj činila sumu, ktorú bolo potrebné vrátiť, avšak len za situácie, že by naozaj prebehla platba 4 miliónov USD ako posledná splátka zálohy.

K tomuto boli vypočutí svedkovia F., B. a N. (jej výpoveď za súhlasu strán bola čítaná), z ktorých najmä svedkovia F. a N. uvádzali, že nejaký doklad potvrdzujúci takúto finančnú transakciu im prezentovaný bol - Ing. F. priamo na stretnutí dňa 04.12.1998 a svedkyňa N. si spomenula, že takúto transakciu na základe telefonátu overovala, pričom sa jej zdá, že z F. B. jej transakciu, prípadne jej avízo potvrdili. Ing. B. k tomuto na hlavnom pojednávaní a v podstate i v rámci prípravného konania uviedol, že si nepamätá predloženie takéhoto dokladu, avšak nevyhlásil, že na stretnutí dňa 04.12.1998 mu takýto doklad ukazoval.

Touto skupinou svedkov bolo potvrdené i to, že dňa 25.11.1998 bol založený účet v A. B. Praha, na ktorý bolo uložených 10 miliónov USD, čo bola časť sumy poskytnutá A. B. Praha za nákup budúcej pohľadávky od SPP, ktorú SPP mala voči spoločnosti Transgas. Zdôvodnenie takéhoto kroku podľa Ing. F. malo spočívať vo výhodnejšom devízovom kurze, k čomu sa však neskorší riaditeľ SPP svedok Ing. A. vyjadril, že takéto úložky v tom čase neboli pre SPP efektívne, nakoľko naozaj potrebovali finančné prostriedky na zabezpečenie každodenného hospodárskeho chodu firmy.

Ostatní vo veci vypočutí svedkovia či už na hlavnom pojednávaní alebo v prípravnom konaní, ktorých výpovede na hlavnom pojednávaní za súhlasu strán boli čítané, k veci nič podstatné neuviedli, resp. ich výpovede zapadali do kontextu vyššie uvedených skutočností. V zásade nijak nespochybňovali ale ani nevylučovali v bezprostredne nasledujúcej časti odôvodnenia rozsudku popísané do úvahy prichádzajúce verzie priebehu udalostí a pokiaľ ide akvizičné aktivity predstaviteľov SPP v súvislosti s nákupom akcií Chemapol Group a.s. (ďalej aj „CHG“), ani jedna z nich nedáva odpoveď na zmyslupnosť takýchto iniciatív. Je však možné z viacerých hodnotení svedkov dedukovať názor, že vydávanie vlastných zmienek štátnym podnikom je minimálne neštandardná aktivita a vyžaduje konzultácie najmä s príslušným ministerstvom. Z týchto výpovedí je zrejmé i to, že SPP nevystavilo len zmenky, o ktoré ide

v tomto konaní - postupne sa objavovali ďalšie na naozaj vysoké sumy a ich počet svedkovia odhadovali na rozmedzie od 24 až po 50 kusov.

Listinné dôkazy - či už predložené SPP alebo zaobstarané inak - účtovne ani nijak inak neevidujú žiadne z týchto zmieniek a pokiaľ ide o kapitálové akvizície SPP, sú dokumentované účasti v naozaj rôznych podnikateľských subjektoch, avšak nič, čo by sa týkalo ovládnutia alebo snáh o ovládnutie akéhokoľvek odvetvia priemyslu v cudzine. Kapitálová účasť v Globe 21 je dokumentovaná veľmi všeobecne (v spise dostupných listinách sa uvádza len podiel 49%) a okrem vyššie uvedených v súvislosti s definíciou vecných plnení veľmi všeobecných a nekonkrétnych zmlúv neboli predložené žiadne doklady, ktoré by konkretizovali charakter činnosti a spolupráce s touto zahraničnou spoločnosťou. Jej činnosť nebola predmetom žiadnych z rokovaní dozornej rady SPP (zv. č. VIII) a až po „prevalení sa“ problému so zmenkami je dokumentované odporúčanie „hľadať možnosti odpredaja kapitálových účastí SPP“ okrem iného aj v Globe 21 (viď protokol o výsledku kontroly Ministerstva hospodárstva zo dňa 21.05.1999 žurnalizovaný v IX zväzku spisu, osobitne č.l. 1 101, 1 127)

Je však pravdou, že obžalovaným bola predložená listina nazvaná ako „zápis pre pamäť - Z rokovania u ministra hospodárstva zo dňa 10.11.1998“ zabezpečená do spisu už aj v priebehu prípravného konania, ktorej autenticitu potvrdil aj vtedajší minister hospodárstva svedok K.M. (rukou písané poznámky sú jeho). Prílohou k tejto listine mali byť aj dokumenty nazvané „očakávané výdavky“ a „očakávané príjmy“, kde v kolónke „neuhradené faktúry: dodávatelia“ je uvedená práve suma 350 000 Sk, ktorú sumu obžalovaný udáva ako sumu, ktorú bolo potrebné vrátiť SG. Autenticitu týchto dokumentov však svedok G. už nepotvrdil i keď uznal, že tieto listiny mohli existovať, konkrétnosti však poveril riešiť príslušného riaditeľa odboru.

V tejto súvislosti je ešte zaujímavá správa SPP zo dňa 10.10.2001 (č.l. 1 171), podľa ktorej v evidencii pošty ani v archíve sa nenachádza žiadna žiadosť ohľadne poskytnutia súhlasu Ministerstva hospodárstva SR k vydaniu predmetných zmieniek, čo len potvrdzuje už uvedené fakty v súvislosti s neevidovaním akýchkoľvek aktivít ohľadne týchto zmieniek. Treba tiež spomenúť list ministra hospodárstva SR Milana Cagalu zo 6. júla 1998, ktorým všetkým riaditeľom štátnych podnikov zakázal bez súhlasu ministra hospodárstva realizovať akékoľvek úkony, ktoré by viedli k zmene portfólia a zakázal tiež nákup cenných papierov, pričom listom zo dňa 15. októbra tento zákaz zrušil (č.l. 1 061, 1 062). Obžalovaný k tomuto uviedol, že zrušenie zákazu inicioval on z dôvodu umožnenia dokončenia na hlavnom pojednávaní preberaných obchodných a finančných vzťahov.

V zásade je možné konštatovať, že posudzujúc vec v jej komplexnosti a odvolávajúc sa najmä na nespochybniteľné a nikým nespochybnené listinné dôkazy v súvislosti so scenárom vo veci posudzovaných obchodných a finančných transakcií sú možné len tri varianty priebehu udalostí oprostene od neprípustného a dôkazmi nepreukázaného špekulovania, pričom všetky tri varianty, ak by ku nim došlo, by jednoznačne prebehli v súčinnosti s vtedajším štatutárnym zástupcom SPP Ing. L. :

1. Obžalovaný F. spolu s minimálne Ing. L. a J. I. od začiatku plánovali presun finančných prostriedkov SPP na SG (jeho kapitalizáciu) na základe vyššie popísaných a predpísaným spôsobom neevidovaných fingovaných obchodných operácií a reálnych finančných operácií z nich vyplývajúcich s tým, že účelom tohto presunu bolo ich obohatenie sa. (Nasvedčujú tomu najmä obžalovaného pomerne razantne najavo dávaná iniciatíva smerujúca k založeniu účtu v A. B. kvôli „zhodnoteniu peňazí“ z predaja budúcej pohľadávky SPP voči spoločnosti Transgas, podobne razantné jednanie obžalovaného pri rokovaníach dňa 4.12.2008 a presun práve 10 mil USD predtým uložených v A. B. v podstate ešte v čase, kedy tento presun nebol rokujúcimi jednoznačne odsúhlasený i obžalovaným prijateľne nevysvetlený príjem súm 500.000,- Sk a 30.000,-USD na súkromný účet obžalovaného v inkriminovanom čase.)

2. Obžalovaný F. súc si vedomý strategického utajovaného a príslušnými evidenčnými opatreniami nepodchyteného cieľa nákupu akcií CHG pre SPP na pokyn Ing. L. prostredníctvom J. I. realizoval fingované obchodné a reálne finančné operácie s tým, že cieľom týchto operácií bola kapitalizácia SG z dôvodu jej poverenia plnením ďalších úloh súvisiacich s nákupom akcií CHG - to všetko za situácie, kedy evidenčne neboli podchytené ani kapitalizačné aktivity voči SG. (Svedčia o tom vyššie uvádzané listiny

ohľadne poverenia a aktivít J. I. v súvislosti s nákupom či správou akcií CHG i niektoré výpovede svedkov - najmä dôveryhodne znejúca výpoveď svedka N. - svedčiace o "neoficiálnych" cieľoch štatutárneho orgánu SPP ovládnuť majoritný balík akcií CHG.)

3. Obžalovaný F. sa sériou obchodno-právnych zmlúv a ich dodatkov, ktorých plnenie nebolo myslené vážne a dodávateľsko odberateľské resp. kúpno-predajné vzťahy sa len fingovali na to, aby slúžili reálnemu presunu financií medzi subjektami SG, SPP a R., formou vystavenia vlastných zmeniek SPP snažil zabezpečiť finančné prostriedky na dočasné zhojenie finančnej tiesne a platobnej neschopnosti SPP s tým, že v konečnom dôsledku nebol nijak právne účinným spôsobom pokrytý a zabezpečený záväzok SG „vrátiť 5 ks vlastných zmeniek vystavených kupujúcim SPP“ zakotvený v dodatku č. 1 ku kúpnej zmluve zo dňa 29.9.1998 spísaného s fingovaným dátumom dňa 12.11.1998 a ani záväzok zabezpečiť finančné vyrovnanie spočívajúce vo vyplatení či už nominálnej alebo zobchodovanej hodnoty zmeniek ich indosatárovi R. B. v konečnom dôsledku kapitalizovaným SG. (Takúto interpretáciu udalostí prezentoval hlavne obžalovaný, ale v konečnom dôsledku ju pripúšťajú aj viaceré svedecké výpovede - najmä svedkov F., B., P. a N., v zásade je zhodná aj s „filozofiou transakcií“, ktorú ručne spísal obžalovaný a na letisku vo Viedni odovzdal do rúk svedka F..)

V každom prípade vo veci rozhodujúci senát tvrdí, že pri zachovaní totožnosti skutku a prezumpcie nevinu vtedajších činiteľov R. nijak nemožno dôjsť k záveru, že obžalovaný F. spáchal skutok v úmysle poškodiť R. - a to ani za situácie, ak by v konečnom dôsledku zmenkové nároky R. súdmi rozhodujúcimi v tejto veci neboli uznané. Prejudiciálne - zastavením trestného stíhania - je totiž vyriešené (v tejto súvislosti bez ohľadu na to, či správne alebo nesprávne), že za R. vystupujúce subjekty nekonali spôsobom trestno-právne postihnuteľným, a teda cieľ ich konania nesmeroval k poškodeniu R. ani k poškodeniu akéhokoľvek iného subjektu. Ak teda tieto subjekty „nechceli podviesť“ R. a R. vrátane svojich právnych nástupcov prezentuje stanovisko, že všetko je v poriadku, tobôž tento úmysel nemožno pričítať obžalovanému. Snahám o poškodenie R. totiž nič nenasvedčuje. Takýto úmysel by sa dal vyvodiť len v prípade, ak by cieľom zainteresovaných bolo vytvoriť situáciu, v rámci ktorej by sa úmyselne vyprodukovali jednoznačne právne neperfektné a neuplatniteľné zmenky ako súčasť plánu dostať R. do situácie, kedy má v rukách v podstate bezcenné papiere. Aj keby príslušné súdy záver o bezcennosti takýchto cenných papierov vyriekli, existencia takéhoto plánu je len špekuláciou, nebola preukázaná a dokonca sa ani nejaví pravdepodobná.

V tejto súvislosti súd uvádza, že obrana R. v konaní o zmenkách odvolávajúca sa predovšetkým na znenie § 17 Zmenkového a šekového zákona (je tu uvedené, že „kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi zmenky, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka), sa javí byť logická. Nič totiž nenasvedčuje tomu, že by majiteľ zmenky (R.) pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka (SPP), pričom tento záver vychádza aj z toho, že trestná zodpovednosť osôb konajúcich za R. bola prejudiciálne a nateraz nenapadnuteľným spôsobom vyriešená v prospech týchto osôb. Ak sa aj niektoré pasáže rozhodnutí súdov zaoberajúcich sa zmenkami odvolávajú na relevantnosť prípadnej trestno-právnej zodpovednosti aktérov vytvárania či už kauzálneho alebo technického pozadia vystavenia zmeniek, tento senát a toto rozhodnutie vo veci nedáva dôvod na spochybnenie formálno-právnej perfektnosti zmeniek (i keď je potrebné pripustiť, že ide o zložitý právny problém - viď aj ďalšie časti rozsudku). Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania všetkých predstaviteľov R. totiž znamená, že osoby za ňu vystupujúce nespoluvytvárali kriminálne pozadie vystavenia zmeniek. Len naozaj na dokreslenie situácie - tomu, že konanie v prvom pláne nebolo primárne namierené voči R. nasvedčuje i naozaj nezvykle dlho trvajúci občiansko-právny spor o nárokoch zo zmenky, ktorý sa posledným rozhodnutím dovolacieho súdu opäť dostal v podstate na svoj začiatok (viď rozhodnutie NS SR 1MObdV/2/2011 z č.l. 3 432 - 3 441). Aj tento stav dokazuje, že nemohlo ísť o úmyselné navodenie právne jednoznačne vyriešiteľnej situácie v neprospech R., nakoľko s „pre a proti“ sa na to špecializované súdy doslova boria už viac ako 12 rokov, pričom všetci majitelia zmeniek ich považujú za bonitné a nežiadajú náhradu škody z titulu poškodenia trestným činom.

Na tomto mieste rozsudku súd považuje za vhodné zrekapitulovať stav súdnych konaní o nárokoch zo zmeniek, pričom ide v podstate o upravenú pasáž práve z v predchádzajúcom odseku uvedeného rozhodnutia NS SR :

Prvé rozhodnutie bolo vydané vo forme zmenkového platobného rozkazu Krajským súdom v Bratislave dňa 17. mája 1999, č.k.: 37Zm 415/1999-41, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi 350.000.000,- Kč so 6 % úrokom od 25. marca 1999 do zaplatenia, zmenkovú províziu vo výške 1.166.667,- Kč, náhradu súdneho poplatku 500.000,- Sk ako aj náhradu trov konania titulom náhrady trov právnej pomoci vo výške 817.000,- Sk.

Proti tomuto zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný námietky, v ktorých uviedol, že žalovaný vystavil 5 kusov vlastných zmeniek, ktorými mal zabezpečovať pohľadávku žalobcu. Z okolností prípadu vyplýva, že právny úkon je simulovaný, v rozpore s dobrými mravmi, nebol urobený vážne a zmenky nemali slúžiť na zabezpečenie pohľadávky, ale na prijatie finančného úveru v rozpore s devízovým zákonom, a preto ide o absolútne neplatný právny úkon.

Krajský súd v Bratislave prejednal námietky žalovaného, doplnil dokazovanie o navrhované dôkazy a rozsudkom zo 17. apríla 2000, č.k. 37Zm 415/1999-211 zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Bratislave sp.zn.: 37Zm 415/1999 zo 17. mája 1999 v celom rozsahu ponechal v platnosti.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal odvolanie žalovaný po vyhlásení rozsudku dňa 17. apríla 2000, ktoré doplnil podaním z 5. júna 2000, pričom v odvolaní napadol prevedenie zmeniek žalobcu v rozpore s dohodnutým postupom a že nešlo o zmenky zabezpečovacie, ale išlo o fingovaný charakter týchto zmeniek.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom z 29. novembra 2001, č.k. 7Obo 182/2000-569 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď konštatoval, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Odvolací súd proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ako dôvody uviedol vady odvolacieho konania podľa § 237 O.s.p., poukázal na fiktívnosť kauzálneho vzťahu a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a zároveň navrhol zrušiť aj rozsudok súdu prvého stupňa. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. októbra 2002 č.k.: ObdoV/13/2002 dovolanie žalovaného odmietol, keď dospel k záveru, že dovolateľom tvrdený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p. nie je daný.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal mimoriadne dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho i prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keďže išlo o fiktívnosť kauzálneho vzťahu. Žalobca mal vedomosť o uzatvorení fiktívnych kúpnych zmlúv a napriek tomu, že zmenky mu boli zverené len do „úschovy“, sedem dní po ich prevzatí zabezpečil ich indosáciu na seba, hoci na to nemal právo. O prevode zmeniek rozhodli orgány žalobcu už pred ich vystavením. Konanie žalobcu preukazuje opodstatnenosť postupu súdu podľa § 17 zákon č. 191/1950 Zb. S fiktívnosťou zmluvných dokumentov súvisí aj otázka porušenia § 18 devízového zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodol o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozsudkom č.k. MObdoV/8/2002-819 dňa 19. júna 2003 tak, že rozsudok odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď dôvody uvedené v mimoriadnom dovolaní považoval za právne dôvodné.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. decembra 2008, č.k.: 37Zm 415/1999-1686 vo veci rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Bratislave č.k.: 37Zm 415/1999-41 zo 17. mája 1999 ponechal v platnosti v celom rozsahu, keď dospel k názoru, že kúpna zmluva a teda i všetky na ňu naväzujúce zmluvy, resp. dodatky neboli urobené vážne, pretože mali zastierať iné konanie SPP š.p. ako vystaviteľa zmenky a SEZOOZ GROUP, a.s., ako prvého majiteľa zmenky. Tieto právne úkony sú preto v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zák. neplatnými právnymi úkonmi pre chýbajúcu vážnosť vôle konajúceho. Tento zmenkový záväzok nemá za základ reálny obchodný (kauzálny) vzťah.

Pohľadávka vyplývajúca z indosovanej zmenky je nezávislá od tohto vzťahu, námietku nedostatku kauzy pri indosovanej zmenke je možné vzniesť len v prípade, keď nový majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní zmenky vedome na škodu dlžníka. Žalovaný v konaní nepreukázal, že žalobca pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, poukázal na hmotnoprávne dôvody ako aj procesnoprávne dôvody, pre ktoré navrhol zmeniť v odvolacom konaní napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Bratislave zo 17. mája 1999, sp.zn.: 37Zm 415/1999 sa zrušuje v celom rozsahu a žalovanému sa priznávajú trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o odvolaní žalovaného uznesením z 9. decembra 2009, č.k.: 5Obo/80/2009-1839 tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2008, č.k.: 37Zm 415/1999-1686 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že je povinnosťou súdu v rámci meritórneho rozhodnutia vo veci samej skúmať, či novému majiteľovi zmenky svedčí vecná aktívna legitímácia, pretože rozhoduje o tom, či právo zo zmenky patrí novému majiteľovi na základe indosácie a nie o práve zo zmenky voči pôvodnému žalobcovi, ktorý bol ako oprávnený zo zmenky uvedený vo vydanom zmenkovom platobnom rozkaze.

Krajský súd v Bratislave vo veci začal konať, predvolal účastníkov konania na pojednávanie na deň 2. júna 2010, ktoré následne zrušil. Žalovaný navrhol konanie prerušiť. Žalovaný vzniesol aj námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k.: 3Ndob 51/2010-1891 dňa 3. júna 2010, tak že namietanú sudkyňu vylúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci sp.zn.: 37Zm 415/1999 vedenej na Krajskom súde v Bratislave.

Tu treba poukázať na judikatúrou všeobecne uznávanú abstraktnosť zmenkových vzťahov, ktorá sa okrem iného prejavuje aj formou nezávislosti zmenkového vzťahu na akomkoľvek inom príčinnom (záväzkovom alebo inom) vzťahu súvisiacom s dôvodom vystavenia zmenky. Neperfektnosti kauzálneho vzťahu, ktorý zakladá záväzok krytý zmenkovo-právnym vzťahom, sa neprenášajú do zmenkovo-právneho vzťahu, pričom jedinou výnimkou je situácia, kedy by nadobúdateľ zmenky (v tomto prípade R.) pri jej nadobúdaní konal vedome na škodu dlžníka (SPP), čo sa v tomto prípade aj s ohľadom na vyššie uvedené neudialo. V prípade zmenkového obchodu ide o tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. c) Obchodného zákonníka - postupuje sa podľa jeho tretej časti) s prívlastkom abstraktnosti a rešpektovaním koncentračnej zásady, ktorý sa vyznačuje prísnu formálnosťou. Aj z tohto dôvodu sa zmenka v praxi i teórii považuje za tzv. cenný papier dokonalý a je v podstate jedno, či dôvod vydania zmenky je tzv. eskontný úver alebo niečo iné.

Napriek uvedenému teoreticky i prakticky prichádza do úvahy aj scenár, ktorého vyvrcholením by bolo obohatenie R. (v podstate na škodu SPP) - ide svojím spôsobom o doplnenie scenára uvedeného v bode 1, ktorý by vyžadoval spoluprácu obžalovaného, SG a R. zameranú voči SPP. Takýto scenár však z úvah o možnom priebehu deja „vyblokoval“ samotný prokurátor spôsobom, kedy R. označil v rozpore s jej vôľou za poškodeného a nie „za spolupáchateľa“ v zmysle konania jej predstaviteľov. Ako už bolo uvedené, súd nemôže svojvoľne v rozpore s podstatou skutku ako je definovaná v obžalobe „manipulovať“ s tým, koho určí za poškodeného - najmä ak žiadna z potenciálnych strán sa poškodenou necíti, resp. škodu nevie vyčíslieť ani v minimálnej čiastke.

Takéto tvrdenie súd uvádza aj pri uvedení si existencie právneho názoru vysloveného v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 6Tdo 225/2007, ktorým sa preberá podstata staršieho judikátu uverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 337/1947 a kde je o.i. uvedené, že „osoba poškodeného nie je rozhodná pre totožnosť skutku stíhaného obžalobou ako podvod“. V týchto prípadoch súd totiž neriešil, situáciu, kedy sa poškodeným necítil nikto, resp. poškodený ani v hrubých rysoch nebol schopný vyčíslieť škodu, išlo len o riešenie situácie, v rámci ktorej bolo „lahostajné, či konaním páchatela bola poškodená priamo osoba uvedená v omyl alebo jej prostredníctvom iná osoba“. Podstata problému teda nespočívala v tom, že obžalobou označený poškodený by doslova bojoval o to, „aby sa za poškodeného nepovažoval...“ Nemožnosť riešiť vec takýmto v predchádzajúcom odseku

uvedeným spôsobom však vyplýva predovšetkým z vyššie uvedeného rozhodnutia o zastavení trestného stíhania predstaviteľov R. ako nijak nenapadnutého statusu týchto osôb, keďže takéto riešenie súdu v tejto veci by de facto prejednikovalo ich vinu.

Súd konštatuje, že z hľadiska zásad posudzovania pravdepodobnosti sa najpravdepodobnejšími javia scenáre opísané pod bodom 1 a 2. Naozaj nie je vylúčené, ba je až pravdepodobné, že obrana a obhajoba obžalovaného je od samého začiatku a vo svojej najdôležitejšej podstate účelová a založená na úmyselnom deformovaní skutočnosti, pričom jeho cieľom bola vedomá spolupráca s J. I. a Ing. L. či už na nezákonnej kapitalizácii SG (J. I. ako súkromnej osoby), a to formou krádeže alebo sprenevery finančných prostriedkov SPP na škodu tohto štátom vlastneného podnikateľského subjektu alebo kapitalizácia SG s určením jej dlhodobiejšieho cieľa pracovať pre SPP najmä v smere získania majoritného balíku akcií CHG, čo inak takisto je možné hodnotiť ako nezákonné aktivity odporujúce najmä ustanoveniam zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku.

Pre posúdenie prokurátorom predloženej veci je však podstatný nasledujúci fakt - pre obžalovaného najpriaznivejší scenár uvedený pod bodom 3 nie je možné bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť. Vyhodnotenie dôkaznej situácie aj vzhľadom k nemožnosti vypočítať svedka L., ktorý zomrel, totiž takúto interpretáciu udalostí umožňuje, pričom súd vzhľadom k zásade „v pochybnostiach v prospech obžalovaných“ (in dubio pro reo) je povinný prijať takú logicky vysvetliteľnú interpretáciu udalostí, ktorá je pre páchatel'a najpriaznivejšia.

Inak povedané a zhrnúc uvedené u Ing. L. je pravdepodobné, že mal strategický úmysel ovládnuť CHG, za týmto účelom vydal zmenky, je naozaj pravdepodobné, že takto a s takýmto účelom chcel kapitalizovať SG. Obžalovaný F. o tom však nemusel vedieť (táto skutočnosť nebola preukázaná) - teda nie je vylúčené, že pravé kauzálne pozadie zmienek bolo známe len Ing. L. a nie je vylúčené ani to, že v zmenkovom spore táto okolnosť bude vyhodnotená v neprospech R.. Nie je dokonca vylúčené ani to, že Ing. L., zrejme za províziu, chcel zbaviť rôzne podnikateľské subjekty nebonitných aktív ich nezmyselným nákupom pre štátom vlastnený subjekt. Ide však len o viac či menej pravdepodobné, ale nepreukázané špekulácie a úlohou tohto súdu nebolo zaoberať sa týmito skutočnosťami - jeho primárnou a v podstate jedinou úlohou za zachovania zásady totožnosti skutku bolo vyhodnotiť fakty súvisiace s tým, či došlo ku skutku, ktorý je obžalovanému kladený za vinu, či tento skutok z hľadiska všetkých štyroch zákonných znakov skutkovej podstaty je trestným činom a ak áno, akým.

Prokurátor v obžalobe tvrdil, že predmetné zmenky „mali byť prevedené na R.“ za peňažnú sumu vo výške 324.204.712,30 Kč, ktorá bola vyplatená dňa 07.10.1998 na účet obchodnej spoločnosti SG vedený v R. č. XXXXXXXXXXX/XXXX, čím obžalovaný Ing. D. F. spolu s J. I. spôsobili R. B., a.s. škodu vo výške 324.204.712,- Kč, čo je v prepočte 13.538.124,14 Eur. Škoda pre R. mala vzniknúť tým, že na zmenkách vyznačený zmenkový veriteľ zmenky vôbec neprevzal pri „údajnom prevode na R.“, ani s nimi legitímne nedisponoval, pričom v zmysle vyššie spomínaných dodatkov o odstúpení od zmluvy mala určenú povinnosť zmenky vrátiť SPP, o čom R. nemala vedomosť. Prevzatie zmienek remitentom R. prokurátor nespochybňuje. Logika jeho uvažovania teda spočíva v tom, že R. bola uvedená do omylu a mala k dispozícii v podstate bezcenné cenné papiere.

Podľa názoru súdu takáto úvaha prokurátora je nielenže predčasná (R. má cenné papiere výstavcu SPP a doteraz nebolo rozhodnuté o tom, že by záväzok z nich plynúci bol neplatný), ale vzhľadom už aj k sčasti naznačeným faktom nemá ani oporu vo vykonaných dôkazoch. Opätovne je potrebné zdôrazniť, že R. sa poškodenou stranou necíti, kauzálne pozadie vystavenia zmienek ju nezaujímalo a za indosované zmenky R. riadne zaplatilo vyššie uvedenú sumu. Za tejto situácie súd primárne riešil situáciu, či došlo k naplneniu objektívnej stránky trestného činu podvodu v zmysle, ako to v obžalobe tvrdil prokurátor.

Objektívna stránka trestného činu pri trestnom čine podvodu všeobecne zahŕňa nasledovné skutočnosti.

1. Páchateľ uvedie niekoho (poškodenú stranu) do omylu alebo využije niečí omyl.
2. Osoba uvedená do omylu v dôsledku svojho omylu vykoná majetkovú dispozíciu (príčinná súvislosť medzi konaním a následkom).
3. Touto dispozíciou vznikne na cudzom majetku škoda, resp. následok vo forme škody.
4. Zároveň sa tým páchatel' alebo niekto iný obohatí (následok vo forme obohatenia).

Súd konštatuje, že k takejto situácii spôsobom, ako to opisuje prokurátor v bode 1 obžaloby v tomto prípade nedošlo. Predovšetkým obžalovaný Ing. D. F. v zmysle ako to predpokladá ustanovenie § 221 ods. 1 Trestného zákona ani ustanovenie § 250 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku, R. neuviedol do omylu a R. v dôsledku svojho omylu nevykonala majetkovú dispozíciu (vyplatenie SG), ktorou by na jej majetku vznikla škoda. V zmysle príslušných ustanovení trestnoprávných predpisov týmto nedošlo ani k obohateniu páchatel'a, prípadne niekoho iného. Zhrnúc doteraz uvedené v tomto prípade došlo k nasledovným skutočnostiam.

Došlo k vystaveniu sérií zmlúv ako právnych úkonov (viď popis vyššie), ktorými sa fingovali a antidatovali rôzne záväzky a dodávky bližšie nešpecifikovaných tovarov. Na základe týchto záväzkov, okrem iného aj rôznymi započítaniami pohľadávok, došlo k vyššie popísaným presunom finančných prostriedkov, ktoré v zásade mali kopírovať plnenie záväzkov z vyššie popísaných zmlúv. Ako už bolo uvedené, nebolo pritom sporné, že žiadna zo zmluvných strán už od začiatku nemala v úmysle čokoľvek na základe týchto záväzkov v zmysle fyzických dodávok plniť, pričom tieto záväzky slúžili len na zdôvodnenie finančných transakcií, ktoré v predchádzajúcich častiach rozsudku už takisto boli opísané. Súčasťou týchto finančných transakcií okrem iného bolo aj vystavenie zmeniek, ktorých zmyslom malo byť prefinancovanie či už rôznych akvizičných aktivít SPP alebo jeho zlej finančnej situácie.

Ako už bolo tiež uvedené, nijakým spôsobom nebolo možné a nie je možné preukázať konanie obžalovaného či iných osôb namierené proti R., pričom predstavitelia R. neboli súčasťou aktivít, ktoré prokurátor považoval za právne závadné. Čo však je v tomto prípade úplne evidentné a bez akýchkoľvek pochybností zrejme, je fingovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov ako zásterky na finančné transakcie, čo podľa názoru súdu v konečnom dôsledku spôsobuje stav, kedy všetky právne úkony tieto transakcie zabezpečujú je nutné považovať za právne úkony absolútne neplatné.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Je zrejme, že zákonodarcu predpokladá prejav skutočnej vôle. To znamená, že každý, kto právny úkon, či už jednostranný alebo dvojstranný, vykonáva, smeruje tento prejav k následkom, ktoré ním formuluje. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Ide o tzv. absolútnu neplatnosť právneho úkonu, pre ktorú neplatnosť je charakteristické to, že pôsobí ex tunc, t.j. od začiatku a nastáva priamo zo zákona a aj keď sa jej môže dovoliavať každý, kto má na tom právny záujem, nie je potrebné, aby táto neplatnosť bola deklarovaná súdnym alebo iným rozhodnutím orgánu právnej ochrany.

V zmysle § 39 Občianskeho zákona za obdobne a absolútne neplatný sa považuje aj právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Nie je teda dovolené, aby obsah alebo účel právneho úkonu odporoval zákonu, zákon obchádzal, prípadne sa priečil dobrým mravom. Z toho je možné dovodiť, že nie je dovolené ani to, aby sa právnymi úkonmi fingovali vážne nezamýšľané a v budúcnosti neuskutočnené vzťahy a ktorých zmyslom je len zastieranie skutočností reálne nezamýšľaných. Na tomto konštatovaní nič nemení ani znenie § 41a Občianskeho zákonníka, kde je uvedené, že ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejme, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby. Aj v tomto prípade sa má na mysli skutočná vôľa konajúcej osoby a nie vôľa fingovaná.

Inak povedané, každý právny úkon, ktorý neprezentuje skutočnú vôľu osôb, ktoré ho vykonávajú, je zo svojej podstaty od začiatku a absolútne neplatný. Fingovanými právnymi úkonmi, resp. právnymi úkonmi, ktoré nie sú myslené vážne a slúžia len ako zásterka na vykonanie súvisiacich transakcií, nie je možné zakladať reálne a vynutiteľné právne vzťahy a je potrebné na ne hľadieť, ako keby od začiatku neexistovali. U takýchto právnych úkonov, pokiaľ sú dvojstranné, platí ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka, kde je uvedené, že ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov takejto zmluvy povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostala. Právne úkony fingujúce nie vážne zamýšľané skutočnosti a fingujúce nereálne vzťahy nesmú byť a nie sú súčasťou právneho prostredia - či už ide o právne úkony jednostranné alebo dvojstranné. V podstate neexistujú od začiatku a ak boli vykonané s úmyslom a spôsobom, ktorý postihuje niektoré z právnych odvetví stanovujúce sankcie za nedovolené konanie, účastníci takýchto právnych úkonov musia za prejavenu vôľu niesť následky.

V tejto súvislosti trestnoprávny senát prejednávajúci túto vec pripúšťa analógiu vyššie uvedených úvah aj v súvislosti s vystavením zmieniek ako jednostranných právnych úkonov. V rámci tohto konania však skutočný dôvod vystavenia zmieniek (úmyselné zníženie majetku SPP v prospech súkromných záujmov, kapitalizácia SG povereného akvizíčnými aktivitami v prospech SPP...) nie je dosledovateľný a v konečnom dôsledku vzhľadom k vývoju dôkaznej situácie ani nezohral podstatnú úlohu. Preto bolo v tomto slova zmysle podružné i vyriešenie otázky, či záväzky zo zmieniek existujú alebo sú výsledkom neplatného právneho úkonu - a to hlavne z toho dôvodu, že vznik škody, jej výšky a poškodeného nebolo možné v tomto konaní ustáliť. Ako už bolo uvedené, kauzálne pozadie zmieniek v zásade nebýva podstatnou náležitosťou ich perfektnosti, ale naozaj nie je vylúčený posun príslušných súdov od formálno-právneho výkladu príslušných právnych noriem k výkladu viac prirodzeno-právneho, ktorého výsledkom by bola neakceptácia akýchkoľvek záväzkov plynúcich z naozaj svojvoľne vydaných zmieniek ako záväzkov podpísaných štatutárom štátneho podniku, ktorými sa zaväzuje zo štátneho majetku vyplatiť „na videnie“ súkromno-právny subjekt, pričom protiplnenie zo zmieniek nie je adresované štátnemu podniku, ktorý zastupuje, ale opäť súkromno-právneho subjektu (problém môže byť aj s perfektnosťou indosácií zmenky, ako to v jednom zo sumarizovaných rozhodnutí súdov bolo naznačené). V prípade takéhoto vývoja udalostí však bude potrebné vysporiadať sa s nárokmi R., ktorá reálne za zmenky „zaplatila“ a je zrejmé, že v takomto prípade jej aktivity, resp. aktivity jej právnych nástupcov, by mali byť zamerané voči SG. Ďalšie rozvíjanie úvah súdu týmto smerom by však bolo jemu nenáležiacou špekuláciou, preto ešte raz - v konečnom dôsledku posúdenie existencie či neexistencie právne relevantných záväzkov z predmetných zmieniek nebolo úlohou tohto súdu a v konečnom dôsledku nezohralo úlohu, ktorá by akýmkoľvek spôsobom ovplyvnila jeho úvahy ohľadne viny a trestu.

Ako už bolo uvedené, nie je teda vylúčené, že fingovanými a absolútne neplatnými právnymi úkonmi dochádza aj k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona alebo 250 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Vtedy však musí byť preukázané obohatenie seba alebo iného spôsobom, že konajúci subjekt uvedenie niekoho do omylu, prípadne využije niečí omyl a takto spôsobí na cudzom majetku škodu. Takáto situácia v tomto prípade voči R. nenastala, pričom však, ako už tiež bolo uvedené, nie je vylúčené, že konanie, okrem iného aj obžalovaného, bolo namierené voči SPP ako štátnemu podniku.

Na margo SPP ako trestným činom podvodu potenciálne poškodenej strany je potrebné pripomenúť všeobecne známy fakt, že právnickú osobu možno do omylu uviesť len tak, že sa do omylu uvedie konkrétna fyzická osoba konajúca za právnickú osobu, pretože len fyzická osoby má slobodnú vôľu, predstavy, vnímanie reality a schopnosť byť oklamaná nesprávnym vnímaním reality. Právnickú osobu síce môže uviesť do omylu aj osoba pôsobiaca v štruktúrach právnickej osoby, avšak len za špecifických okolností - je veľmi dôležité posúdiť, aká osoba „stojaca vo vnútri“ vykonala majetkovú dispozíciu, aké bolo jej postavenie a aké mala oprávnenia v rámci napr. pracovnej zmluvy a pod. V zásade platí, že konania právnych orgánov právnickej osoby (štatutárov a pod.) ako aj faktických orgánov právnickej osoby (osôb poverených organizačným poriadkom, osôb konajúcich v medziach plnej moci a pod.) je potrebné považovať za konania samotnej právnickej osoby. V zásade u oboch týchto skupín fyzických osôb platí i to, že ak vykonávajú v mene právnickej osoby majetkovú dispozíciu, na ktorú sú sami oprávnení, v súlade s realitou poznajú všetky rozhodné skutkové okolnosti (nejde o situáciu, kedy napr. zamestnanec zámerne predkladá svojmu nadriadenému, štatutárovi... nesprávne informácie

a on koná na základe nich, kde páchatelom je zamestnanec), neprichádza u nich do úvahy konanie v omyle. Inak povedané, „nemožno oklamať, uviesť do omylu právnickú osobu, ak za ňu nikým zvnútra či zvonka organizácie oklamany konám“. Takýmto spôsobom teda nie je možné spáchať trestný čin podvodu, nakoľko samotný páchatel nemôže byť z pohľadu posudzovania trestného činu podvodu osobou konajúcou v omyle (viď napr. P. Šámal a i., Podnikání a ekonomická kriminalita v České republice, C.H.Beck 2001, str. 266 a nasl., uznesenie NS ČR zo 16 júla 2003 sp.zn 5 Tdo 648/2003). Tým nie je povedané, že štatutár (ing. L.) alebo poverený riaditeľ (ing. F.) voči SPP ako osoby za tento subjekt práva konajúce nemôžu trestnoprávne postihnuteľným spôsobom konať, za danej situácie však nemôže ísť o trestný čin podvodu. Spáchanie trestných činov sprenevery, prípadne krádeže alebo porušovania povinností pri správe cudzieho majetku nie je vylúčené, avšak s ohľadom na už uvedené by v tomto prípade nebola zachovaná totožnosť skutku.

Je teda bez akýchkoľvek pochybností evidentné, že konaním obžalovaného Ing. D. F. pravdepodobne v spolupráci s medzitým zomrelým Ing. L., došlo k viacerým porušeniam nielen interných predpisov SPP, ale aj k porušeniu viacerých ustanovení zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku a zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve, ktorých dodržanie mal „na starosti“ práve obžalovaný v tomto konaní. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť najmä znenie § 6 ods. 2 zákona o štátnom podniku a znenie § 21 toho istého zákona. V týchto ustanoveniach je uvedené, že štátny podnik má právo majetok, s ktorým hospodári držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb (SPP teda nemôže napríklad majetkom zabezpečovať záväzky iného podnikateľského subjektu SG smerujúce k aktivitám v prospech SPP, nech by sa týkali nákupu akýchkoľvek zmysluplných akvizícií). Takisto, okrem iného, do pôsobnosti dozornej rady štátneho podniku, ktorá je jedným z jeho orgánov, patrí aj kontrolovanie údajov v účtovných knihách, ako aj ďalších dokladoch.

Je evidentné, že SPP ako štátny podnik v tomto prípade so svojím majetkom nenakladal v súlade s právnymi predpismi, pretože za takéto nakladanie s majetkom nie je možné považovať spracovanie zmlúv fingujúcich rôzne právne vzťahy a následné emitovanie cenných papierov s takýmito fingovanými právnymi úkonmi súvisiacich. Za súladné so zákonom nemožno považovať ani to, že dozornej rade neboli predkladané na kontrolu a schválenie aktivity podniku, ktoré súviseli s vyššie popísanými právnymi úkonmi. Dozorná rada o týchto aktivitách nič nevedela, nemohla ich kontrolovať, ovplyvňovať a je zjavné i to, že tieto aktivity neboli spracované ako účtovné prípady v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve.

V ustanovení § 2 ods. 1 tohto zákona sa uvádza, že predmetom účtovníctva je majetok, záväzky, rozdiel majetku a záväzkov, náklady a výnosy alebo príjmy a výdavky a výsledok hospodárenia. V zmysle § 9 ods. 2 tohto zákona subjekty ako je SPP sú povinné účtovať v sústave podvojného účtovníctva. Podľa § 13 ods. 1 účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva účtujú v denníkoch, v ktorých účtovné zápisy usporiadajú z časového hľadiska (chronologicky) a ktorým preukazujú zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období. Podľa ods. 5 toho istého ustanovenia účtovné jednotky sú povinné zabezpečiť, aby sa v hlavnej knihe zaúčtovali všetky účtovné prípady, o ktorých sa účtovalo v denníkoch. Niet sporu ani o tom, že predmetom účtovníctva majú byť nielen všetky zmluvy, z ktorých vyplývajú finančné záväzky, ale v zmysle § 25 ods. 1 písm. f) zákona, sa musia zaúčtovať aj všetky cenné papiere či už emitované alebo nadobudnuté, pričom sa tieto cenné papiere oceňujú cenami obstarania.

V smernici č. 7/94 SPP, ktorú spracoval odborný riaditeľ pre financovanie a obchod a ktorá platila v čase inkriminovaných skutkov je uvedené, že za správnosť a prípustnosť hospodárskych a účtovných operácií zachytených v účtovných dokladoch sú priamo zodpovední pracovníci, ktorí vykonanie týchto operácií nariadili alebo schválili. Títo zodpovedajú za to, že tieto operácie sú v súlade s platnými právnymi predpismi a všeobecne platnými zásadami hospodárenia. Nariaďovanie a schvaľovanie hospodárskych a účtovných operácií je okrem iného aj v kompetencii odborných riaditeľov v oblasti ich pôsobenia, ktorými ich generálny riaditeľ poveril. Ďalšie povinnosti, okrem iného aj pre jednotlivých odborných riaditeľov, akým v čase spáchania skutku bol aj obžalovaný, sú stanovené v smernici č. 17/96 generálneho riaditeľa SPP. Tu je popísaný aj metodický postup pri uzatváraní obchodných a záväzkových zmlúv, pričom v tejto smernici je stanovená nielen štruktúra uzatváraných zmlúv, ale aj

technický postup pri vzniku zmluvných vzťahov. V článku 2 ods. 1 (č.l. 988) je uvedené, že každý návrh zmluvy je evidovaný na príslušnom odbornom útvaru, ktorý zmluvu pripravuje po odbornej stránke, resp. v ktorého kompetencii je predmetná činnosť alebo v prospech ktorého útvaru bude vykonávané plnenie. Po zaevidovaní zmluvu založí do spisového obalu a odstúpi na pripomienkovanie odborným útvarom, ktorých vyjadrenie (stanovisko) k zmluve je potrebné, resp. týchto útvarov sa dotýka.

Naozaj nemôže byť sporu o tom, že v tomto prípade pokiaľ ide o vznik a cirkuláciu vyššie uvedených absolútne neplatných právnych úkonov, vyššie uvedené ustanovenia zákona i smerníc dodržané neboli, pričom v súvislosti s týmito internými smernicami a zákonmi je možné konštatovať i to, že celý priebeh operácií ako boli prezentované vyššie a to i za situácie, ak by všetko prebehlo tak, ako to opisoval obžalovaný, bol v rozpore nielen so spomenutými ustanoveniami príslušných noriem, ale v rozpore s obsahom týchto normatívnych aktov ako celku. Inak povedané, úvery nie je možné fingovať spôsobom ako v tomto prípade a prípadné akvizičné iniciatívy SPP ako štátneho podniku takisto nemohli byť vykonávané spôsobom, ako to naznačovali niektorí svedkovia v súvislosti s nákupom akcií CHG.

V konečnom dôsledku je možné konštatovať, že z viacerých hľadísk a viacerými spôsobmi boli v tomto prípade - najmä v súvislosti so sumami, o ktoré sa jedná - porušené závažným spôsobom viaceré pravidlá hospodárskeho styku ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi. I keď podvodný úmysel nie je možné preukázať, porušenia viacerých ustanovení zákonov sú evidentné a zďaleka nejde o porušenia, ktoré je možné považovať za banálne. V tejto súvislosti je okrem iného potrebné poukázať i na neobvykle dlho trvajúci spor v súvislosti so zmenkami, ako i na to, že jedna z osôb, ktorá pri týchto porušeníach mala spolupracovať, bola v Českej republike odsúdená k dlhodobému trestu odňatia slobody.

Je potrebné konštatovať i to, že nakoľko doteraz nebola preukázaná existencia škody v zmysle, ako ju chápu trestnoprávne predpisy pri trestných činoch proti majetku, v tomto prípade nemožno uvažovať o kvalifikácii skutku ako trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (tento trestný čin existoval tak v dobe spáchania skutku ako aj v čase rozhodovania súdu). Ďalej je dôležité si uvedomiť, že za situácie, kedy nebolo možné preukázať podvodný úmysel páchatel'a, prípad, ktorý súd prejednával v súvislosti s Ing. D. F., bol v čase skutku postihnutelný v zmysle § 127 Trestného zákona č. 140/1961, ktorý zákon v súčasnej dobe už neplatí (ide o skutkovú podstatu trestného činu nazvanú „porušovanie závažných pravidiel hospodárskeho styku“), pričom nový v súčasnosti platný Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. už skutkovú podstatu postihujúcu takéto konanie spôsobom ako predchádzajúci Trestný zákon neobsahuje a je teda pre obžalovaného priaznivejší.

Nadalej je však trestné skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie (ide o trestný čin, ktorý bol v právnom prostredí do roku 2005 trestným činom porušovania povinností pri správe cudzieho majetku konzumovaný, tento bol k nemu v pomere špeciality a tak jednočinný súbeh týchto trestných činov bol vylúčený), pričom v ustanovení § 259 ods. 1 v súčasnej dobe platného Trestného zákona je uvedené, že kto uvedie nepravdivé alebo hrubo skresľujúce údaje alebo zatají povinné údaje o závažných skutočnostiach vo výkaze, hlásení vo vstupných údajoch vkladaných do počítača alebo v iných podkladoch slúžiacich na rôzne zisťovania v úmysle zabezpečiť sebe alebo inému neoprávnené výhody, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky. V rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty tohto trestného činu v zmysle jeho odseku 4 a to v prípadoch, ak sa konaním spôsobí škoda veľkého rozsahu alebo spôsobí obzvlášť závažná porucha v chode hospodárstva Slovenskej republiky alebo iný obzvlášť závažný následok, je možné uložiť trest odňatia slobody na päť až dvanásť rokov.

V tejto súvislosti je potrebné citovať ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona platného v súčasnosti, kde je uvedené, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Je teda potrebné uviesť, že všetko nasvedčuje tomu, že obžalovaný Ing. D. F. naplnil všetky skutkové znaky trestného činu podľa § 127 ods. 1, 3 Trestného zákona č. 140/1961, nakoľko porušil závažným spôsobom pravidlá hospodárskeho styku ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom a vzhľadom na

okolnosti prípadu tým spôsobil obzvlášť závažný následok v hospodárskej činnosti, prípadne skrátenie príjmov štátu vo veľkom rozsahu.

Ako však už bolo uvedené, nový Trestný zákon je v tomto smere pre páchatela priaznivejší, nakoľko neobsahuje k tomuto trestnému činu korešpondujúcu skutkovú podstatu a tak v podstate tu opísané konanie prestalo byť v zmysle tohto ustanovenia trestné. Naďalej však existuje trestný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie, pričom však v tomto prípade ustanovenie nového Trestného zákona v jeho § 259 ods. 1, 4 je pre páchatela menej priaznivé, nakoľko je tu stanovená vyššia trestná sadzba než v Trestnom zákone účinnom v čase spáchania skutku. Z tohto dôvodu bolo potrebné použiť základné pravidlo stanovené v § 2 ods. 1 Trestného zákona, teda, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Takýmto zákonom je Trestný zákon č. 140/1961 Zb. a to konkrétne jeho ustanovenie § 125 ods. 1, ods. 3 tohto Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. (Ide o znenie Trestného zákona, ktoré bolo platné a účinné do jeho novely zákonom NR SR č 183/1999 Z.z. a na možnosť kvalifikácie skutku ako takéhoto trestného činu bol obžalovaný v podstate nad rámec povinností stanovených v § 284 ods. 2 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní upozornený, pričom upozornenie bez ďalšieho vzal na vedomie. V čase skutku ako celok platil Trestný zákon v znení do 28.01.1999, kedy bol novelizovaný zákonom č. 10/1999 Z.z..)

Tu je uvedené, že

(1) Kto v úmysle zabezpečiť sebe alebo inému neoprávnené výhody uvedie o závažných skutočnostiach vo výkaze, hlásení, vstupných údajoch vkladaných do počítača alebo v iných podkladoch slúžiacich na kontrolu hospodárenia alebo týkajúcich sa konkurzu alebo vyrovnania nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje, alebo

kto uvedie nepravdivé údaje v podkladoch pre zápis do obchodného registra,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce, kto v úmysle uvedenom v odseku 1

a) urobí zásah do technického alebo programového vybavenia počítača,

b) podklady uvedené v odseku 1 zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnými, zatají alebo nevedie.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 vážnu poruchu v chode národného hospodárstva alebo iný obzvlášť závažný následok.

Chráneným objektom tohto trestného činu je záujem na riadnom vedení hospodárskej a obchodnej evidencie a na pravdivosti zápisov v rôznych registroch. Adresátom zapisovaných informácií formulovaných ako povinné údaje (viď už spomínané ustanovenia zákona o štátnom podniku a zákona o účtovníctve) je predovšetkým štát, ale nepriamo aj obchodní partneri, akcionári a podobne. Výkazom sa rozumie predovšetkým účtovníctvo podnikateľa, pričom všetci podnikatelia sú povinní viesť účtovnú evidenciu v rozsahu a spôsobom ustanoveným už spomínaným osobitným zákonom o účtovníctve.

Pokiaľ ide o spôsobenie obzvlášť závažnej poruchy v chode národného hospodárstva (termín použitý v poslednom stave textu zákona č. 140/1961 Zb. - o to viac sa nasledujúca charakteristika vzťahuje na termín „vážna porucha“, platný v čase spáchania skutku)

v zmysle tohto ustanovenia pod týmto pojmom treba rozumieť takú mimoriadne závažnú poruchu, ktorá ovplyvňuje chod národného hospodárstva ako celku a má dopad na celú spoločnosť vrátane zahranično-

obchodných vzťahov. V tomto zmysle teda nepôjde len o poruchu v činnosti jedného alebo niekoľkých podnikov, musí ísť o poruchu, ktorá má tzv. celospoločenský dosah.

V tomto prípade konštatovania deformácií rôznych údajov vo výkazoch, najmä v účtovníctve, je absolútne evidentné a preukázané - najmä neuvedením týchto údajov. Naozaj vážne obchodné prípady s miliónovými sumami neboli nijak účtovne ani inak podchytené, evidované a kontrolované. V konečnom dôsledku to vyvolalo rôzne zmenkové a obchodno-právne spory, ktoré sa týkajú desiatok miliónov eur. Tieto spory doteraz neboli vyriešené, pričom niet sporu ani o tom, že ich pretrvávanie má dopad na celú spoločnosť. Samozrejme, existencia akokoľvek zložitého právneho sporu sama o sebe obzvlášť závažnú poruchu v chode národného hospodárstva nevyvoláva, avšak za istých okolností iniciátor takýchto sporov trestnú zodpovednosť za uvedenú skutkovú podstatu trestného činu niesť môže. Tu ide najmä o prípady ako je tento, kedy obžalovaný svojim úmyselným konaním, u ktorého len zhodou okolností a súdom neovplyvniteľných faktov nie je možné preukázať úmysel podvodný, došlo k situácii, kedy zavineným konaním obžalovaného, zatajením fingovaných právnych úkonov ich neuvedením a obídením zákona pri získavaní úveru došlo k situácii, ktorú možno hodnotiť ako obzvlášť závažnú poruchu v chode národného hospodárstva.

Svojim postupom obžalovaný, ktorý právne vymožitelným spôsobom nezabezpečil vrátenie finančných prostriedkov SPP od podnikateľského subjektu SG spôsobil stav, že štátu hrozí naozaj veľmi reálna ujma, nakoľko „na svete“ je sedem zmienek znejúcich na naozaj vysokú sumu, ktoré zmenky vykazujú znaky formálnej bezchybnosti a hrozí z nich následok, že štát bude musieť sumu 350 miliónov Českých korún zahraničnému podnikateľskému subjektu vyplatiť. To všetko za situácie, kedy vystavenie zmienek, manipuláciu s nimi a ich kauzálne pozadie možno hodnotiť za doslova frivolné konania vážne hazardujúce so situáciou, že indosátor vystavených zmienek si bude úspešne uplatňovať nároky na ich vyplatenie, čím v konečnom dôsledku môže dôjsť k z ekonomického hľadiska pre štátny podnik a tým štát ako taký nezmyselnému presunu finančných prostriedkov na súkromnoprávny subjekt.

Ako už bolo uvedené, názor tohto súdu pre posúdenie zmenkového sporu, ktorý prebieha už vyše dvanásť rokov nie je relevantný, avšak už samotný fakt takto dlho pretrvávajúceho sporu a z neho plynúcej neistoty v tomto prípade vzhľadom na okolnosti možno hodnotiť ako vážnu poruchu v chode štátu a jeho národného hospodárstva. Ide minimálne o to, že bez akéhokoľvek ekonomicky vysvetliteľného titulu sa vytvorili podmienky na to, aby si R. mohla nárokovať preplatenie vlastných zmienek SPP na rad SG indosovaných na R. v celkovej nominálnej hodnote 350 miliónov Kč. Takýto stav v žiadnom prípade nie je možné hodnotiť ako banálny problém a nemá nič spoločné s prípustným rizikom v komerčnej sfére, s princípom ultima ratio, princípom subsidiarity trestného práva a princípom maximálnej eliminácie extenzívneho výkladu v trestnom práve. Naopak, ide o vážnu poruchu v chode štátu vyvolanú úmyselným konaním, okrem iného aj obžalovaného Ing. D. F..

Senátu je známe a stotožňuje sa so stanoviskom, že je absurdným trestnoprávne postihovať akékoľvek riziko v podnikateľskom prostredí alebo pri správe majetku, ktoré nevedlo k zisku, ale viedlo ku strate (škode), pretože riziko je jedným zo základných predpokladov podnikania či snahy o navýšenie majetkových aktivít (viď napr. P. Šamko, Trestný čin podvodu, Iura edition 2012, str. 148 - 172). Princíp subsidiarity trestného práva výstižne vyjadril aj známy kanadský advokát Alanom D. Goldom, ktorý povedal, že „trestné právo by sa malo obmedzovať na zlo. Nie je totiž mechanizmom, ktorý sa má zaoberať každým možným nedostatkom ľudského myslenia a správania, ale iba tými, ktoré pramenia zo zlých srdc a myslí“.

V tomto prípade však nejde o prípustné riziko v komerčnej sfére a hodnotenie vyššie popísaného stavu ako obzvlášť závažnej (vážnej) poruchy v národnom hospodárstve nie je výsledkom neprípustného extenzívneho výkladu tohto pojmu. Naopak, takéto konštatovanie je výsledkom gramatického, logického i ekonomickú teóriu a úmysel zákonodarcu do úvahy berúceho výkladu, ktorý je vzhľadom k vývoju foriem ekonomickej trestnej činnosti v tomto prípade nevyhnutnou interpretáciou inak naozaj široko koncipovaného pojmu. Doslova „zlom“, ako ho chápe Alan D. Gold by bolo ignorovanie zistených faktov z hľadiska ich možného subsumovania pod relevantné ustanovenia trestného práva, pričom na viacerých miestach tohto rozsudku bolo zdôraznené, že s najväčšou pravdepodobnosťou len zhoda okolností

zapríčinila dôkaznú núdzu umožňujúcu preukázanie spáchania niektorého z majetkových, prísnejšie postihnuteľných, a nie „hospodársko-disciplinárnych“ trestných činov a súd v maximálne možnej (ale zákonom predpísanej) miere aplikoval všetky ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku v prospech obžalovaného.

Pokiaľ ide o „uviedenie nepravdivých údajov“, za naplnenie tohto znaku objektívnej stránky trestného činu je potrebné považovať i ich ignoráciu v zmysle ich účtovného nepodchytenia - účtovná evidencia totiž ako výkaz nie je v súlade s objektívnou realitou minimálne v súvislosti s neevidovaním vystavenia cenných papierov. V tomto smere možno do istej miery hovoriť aj o ich zatajení, avšak dostupná literatúra o „zatajení podkladov“ hovorí ako o „ich odstránení, prípadne ukrytí pred kontrolnými orgánmi“ (viď napr. H. Stiffel, J. Kočica, Trestný zákon, stručný komentár, Iura edition 2001, str. 261). Aj z dôvodu takejto interpretácie tohto pojmu v danom prípade nezohráva podstatnú rolu „pridanie“ slovesa „zatají“ do skutkovej podstaty trestného činu podľa § 125 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. už spomínanou jeho novelou č. 180/1999 Zb. a jeho nové znenie - nejde o situáciu, ktorá by akýmkoľvek spôsobom prinášala zvrät v prospech páchatela.

Z týchto dôvodov senát kvalifikoval konanie obžalovaného ako je uvedené v rozsudku, pričom výrazným spôsobom oproti obžalobe zmenil aj skutkovú vetu rozsudku. Učinil tak za zachovania totožnosti skutku, nakoľko bol rešpektovaný fakt, že vznik škody (následok) v zmysle ako ho chápe Trestný zákon síce nebol preukázaný a nie je vylúčené síce zákon obchádzajúce, ale predsa len faktické „plánovanie pokračovania vzťahov“, v rámci ktorých by J. I. resp. SG pokračoval v nakladaní so získanými prostriedkami R. v prospech SPP, avšak konanie, ktoré spočíva predovšetkým vo vytvorení fikcie dodávateľsko-odberateľských vzťahov medzi SPP a SG vo svojej podstate v súlade s obžalobou zostalo zachované.

Takéto chápanie totožnosti skutku je v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok NS SR z 21.10.1996 sp.zn. Tzo-V 1/96, uznesenie NS SR z 30.01.1996 sp. zn. 8 Tz 207/95...), z ktorej vyplýva zásada, že totožnosť skutku je zachovaná, keď je zachovaná jeho podstata a postačuje, ak je aspoň v podstatnej miere zachovaná totožnosť konania alebo totožnosť následku. O totožný skutok ide aj vtedy, keď sa pri rôznosti následkov zhoduje konanie aspoň s časťou konania, pre ktorý bol páchatel stíhaný. Podstata skutku je v zmysle všeobecných zásad Trestného poriadku určovaná účasťou obvineného na určitej udalosti popísanej v obžalobnom návrhu, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom.

Pokiaľ ide o obranu obžalovaného spočívajúcu v opise spôsobu manažmentu vtedajšieho štatutárneho zástupcu SPP Ing. L. s odvolaním sa na to, že on len „plnil príkazy, všetko riadil L., o ktorého príkazoch sa nediskutovalo...“ a tým pádom on ako obžalovaný nemôže byť trestne zodpovedný súd pripomína znenie § 15a Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, v rámci ktorého sa definuje „výkon práv a povinností“ ako jedna z okolností vylučujúcich trestnosť. Tu je uvedené, že „čin ináč trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zákona, z rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu alebo z plnenia pracovných či iných úloh, ak spôsob výkonu práv a povinností neodporuje zákonu. Okrem iného zákonodarca týmto ustanovením nepriamo rieši aj situáciu, kedy páchatel koná v tzv. negatívnom skutkovom omyle a vylučuje sa tak jeho zodpovednosť za úmyselný trestný čin (páchatel nevie o nejakej skutočnosti požadovanej na naplnenie znakov uvedených v Trestnom zákone).

V tejto súvislosti je potrebné predovšetkým uviesť, že v prejednávanej príhode páchatel(sám to priznáva) vedel o fingovaní obchodno-právnych vzťahov na základe ktorých dochádzalo k finančným prevodom a vzhľadom na svoje postavenie v SPP musel vedieť i to, že spôsob výkonu práv a povinností - plnenie príkazov nadriadeného - odporuje zákonu (mimo chodom, aj keby mal mylnú vedomosť o právnych následkoch svojho konania, išlo by o omyl právny, ktorý vplyv na trestno-právnu zodpovednosť nemá). Ak teda takúto vedomosť mal, nebol len „nástroj“ v rukách štatutára a nešlo „len“ o plnenie pracovných úloh, ktoré ho z trestnej zodpovednosti vyvíňuje. Naopak, jeho aktivity v smeroch ako je popísané vyššie sčasti nespochybňuje ani on sám, boli preukázané viacerými dôkazmi a v žiadnom prípade ich nemožno považovať za taký výkon práv a povinností, ktorý by spôsoboval hodnotenie

situácie ako výkon práv a povinností, ktorý by bol okolnosťou vylučujúcou trestnosť. Tobož konanie obžalovaného z hľadiska vôľovej i vedomostnej zložky nemožno považovať ako konanie subjektu, ktorý nie je trestne zodpovedný z hľadiska nedostatku subjektívnej stránky trestného činu a senát je názoru, že obžalovaný konal v priamom úmysle, nakoľko z hľadiska ustanovenia § 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania činu bolo dokázané, že obžalovaný chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom, čiže „priamo úmyselne“ porušoval predpisy týkajúce sa predpísaného evidovania právnych úkonov, ktoré sú predmetom tohto konania.

Tieto konštatovania by platili aj v prípade uznania viny za niektorý z trestných činov proti majetku, ale z hľadiska pozície obžalovaného, ako finančného riaditeľa okrem iného (aj na základe plnej moci) dozerajúceho na formálnu správnosť a právne akceptovateľnú kauzalitu finančných operácií subjektu, pre ktorý pracoval, o to viac platia u trestných činov zameraných proti hospodárskej disciplíne. Inak a zjednodušene povedané, v prípade obžalovaného Ing. F. nejde napríklad o prípad účtovníka, ktorý zaúčtováva predložené doklady a nemá možnosť ani povinnosť skúmať vecnú správnosť plnení, ktoré zaúčtováva a u ktorého takýto „výkon práv a povinností“ je naozaj okolnosťou vylučujúcou trestnosť, nakoľko jeho výkon práv a povinností neodporuje zákonu (nedostatok subjektívnej stránky trestného činu), resp. nejde o čin ináč trestný a to ani formou účastenstva napr. vo forme pomoci. V prípade obžalovaného F. išlo o aktívne a vedomé konanie s uvedením (nie je vylúčené ani spoluvytváranie) si všetkých skutkových východísk i následkov. Preto odvolávku na „plnenie príkazov“ možno vyhodnotiť nanajvýš pri úvahách o druhu a výmere trestu, nakoľko je zřejmé, že ideovým strojcom popisovaných transakcií bol Ing. L.. Obžalovaný Ing. F. mu však v tomto aktívne pomáhal, o čom svedčia už spomenuté a popísané dôkazné prostriedky, ohľadne ktorých na tomto mieste rozsudku možno ešte spomenúť čítanú výpoveď svedkyne A. z prípravného konania, ktorá uviedla, že obžalovanému vzor zmeniek na diskete doniesol J. I..

Vzhľadom k postaveniu a úlohám jednotlivých aktérov konania, za ktoré bola uznaná vina (L., I., F.), keďže motív konania sa nepodarilo nespochybniteľne preukázať a podstata konania u obžalovaného F. spočívala v obchádzaní normatívnych právnych aktov zabezpečujúcich správnu evidenciu, za ktorej technické zabezpečenie bol ako finančný riaditeľ zodpovedný, súd nepovažoval za potrebné zakomponovať do skutkovej vety ďalšie osoby spôsobom, ktorý by dôvodil vyslovenie spolupáchatelstva skutku. Samozrejme, koordinácia bola nevyhnutná a niet pochyb, že ideovým strojcom tohto obchodného prípadu s naozaj vážnymi následkami bol zomrelý Ing. L., vinu u obžalovaného Ing. F. za trestný čin proti hospodárskej disciplíne však súd vzhľadom k stavu dokazovania v tomto konaní a vzhľadom k podstate deliktu vyslovil samostatne ako vinu jediného páchatela.

Pokiaľ ide o oslobodzovaciu časť výroku rozsudku, viaceré jeho súvislosti vyplývajú z už doteraz uvedených skutočností, nakoľko predmetné žalované skutky je potrebné chápať v ich kontexte. I keď na rozdiel od prvej obžaloby, kde boli skutky žalované ako dva čiastkové skutky jedného pokračovacieho trestného činu podvodu, v tejto obžalobe sa skutky žalovali samostatne s rozdielnou právnou kvalifikáciou, o ich previazanosti niet sporu.

Predovšetkým je potrebné opätovne pripomenúť, že prevod 10.000.000,- USD dňa 4.12.1998 obžalovaný prezentoval ako nevyhnutný následok dosledovania plnení vyplývajúcich z vyššie popisovaných fingovaných obchodno-právnych vzťahov - to všetko za situácie, keby si J. I. naozaj splnil takisto z týchto vzťahov vyplývajúcu povinnosť zaplatiť na účet SPP 4 mil. USD. Popísané uvedenie do omylu strán účastných súvisiaceho rokovania v tento deň (F., I., B., F.) v súvislosti s uvedením súkromného účtu má vplyv len na trestnoprávny rozmer konania J. I., čo aj patrične a logicky vyhodnotil Krajský súd v Ostrave prejednávajúci prípad tejto osoby uznajúc jej vinu za podvod - uvedenie do omylu SPP, ale pokiaľ ide o obžalovaného v tomto konaní, žiadny dôkaz bez pochybností nepreukázal, že Ing. F. vedel o tom, na aký účet peniaze v mene SPP prevádza, resp. o tom, že nejde o účet SG, ale o účet J. I..

Zmienené dosledovanie plnení je naozaj odrazom formálno-právnych vzťahov ako boli dokladované zmluvami o fingovaných plneniach a zápočtoch a mimochodom, takéto chápanie týchto vzťahov prezentoval aj SPP, pokiaľ úspešne žaloval SG o doplatenie rozdielu medzi I. prezentovanými štyrmi

miliónmi USD a SPP skutočne zaslanými štyridsiatimi tisícmi USD. Za takejto situácie však nie je možné dospieť k záveru, že obžalovaný Ing. F. si prisvojil vec, ktorá mu bola zverená (10 miliónov USD), i keď nie z dôvodov, ako ich uvádza obžalovaný. Nie je totiž možné povedať, že vec neprávom dostal do svojej dispozície a následne ju úmyselne disponujúc ňou ako vecou svojou v rozpore s právom alebo zmluvne zakotvenými záväzkami previedol na iný subjekt..

V tomto prípade prijatie takéhoto scenára prokurátor spôsobom formulovania skutkovej vety síce umožňuje, keď sám pripúšťa spornú dispozíciu obžalovaného s účtom SPP (viď časti spisu týkajúce sa toho, či obžalovaný F. mal alebo nemal právo dokončiť prebiehajúce obchodno-právne a finančné prípady - ak by ho nemal, čisto z teoretického hľadiska by mohlo ísť „len“ o trestný čin krádeže, lebo obžalovanému dispozícia s účtom poškodeného nebola „zverená“), avšak scenár umožňujúci trestnoprávnu kvalifikáciu konania obžalovaného sa nenaplnil, nakoľko chýba charakteristika takéhoto konania ako konania v rozpore s právom.

Ako už bolo uvedené - nie preto, čo hovorí obžalovaný, že totiž „musel“ vrátiť 10 mil. USD, aby dostal záväzkom vyplývajúcim z aktuálnych záväzkových vzťahov medzi SPP a SG. Bolo už spomenuté, že tieto záväzky neexistovali, lebo boli zakotvené absolútne neplatnými právnymi úkonmi, ktoré vo svojej podstate od samého ich vzniku neexistovali a nemohli byť súčasťou právne vymožitelných vzťahov medzi týmito podnikateľskými subjektmi. Trestnoprávny rozmer konania obžalovaného Ing. F. chýba z dôvodu už uvedeného znenia ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka, kde je zakotvené, že ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov takejto zmluvy povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (výsledok musí byť „0“ ba každej strane).

Obžalovaný tak, síce v podstate „nechtiac“, z iného titulu a na základe nesprávnej interpretácie situácie, ale predsa len v mene SPP splnil povinnosť, ktorá mu vyplývala zo zákona. Niet totiž sporu o tom, že pre prípad reálneho vrátenia sumy 4 milióny USD pre SPP J. I. vzniká z dôvodu neplatnosti s vecou súvisiacich právnych úkonov pre SPP na základe vyššie uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka povinnosť vrátiť 10 miliónov USD. To, že bol dôvod zo strany J. I. platiť 4.000.000,- USD svojím postupom, v rámci ktorého žaloval rozdiel medzi štyrmi miliónmi USD a reálne vyplatenými štyridsiatimi tisícmi USD, fakticky uznal aj SPP, pričom ak tento dôvod má reálny základ, samo SPP dalo najavo, že takýto reálny základ má aj následné vrátenie sumy 10.000.000,- USD - samozrejme, v prospech SG a nie v prospech J. I. ako súkromnej osoby.

Len dopĺňujúco a v prospech obžalovaného vyznieva tá časť výpovede svedka F., kde hovorí o tom že I. im v kritický deň 4. 12. 1998 ukazoval doklad o prevedení sumy 4 milióny USD na účet SPP, i keď tento fakt ostatní svedkovia nepotvrdili. V každom prípade je dôležité najmä to, že trestnoprávny rozmer konania obžalovaného (ktorý v konečnom dôsledku nie je vylúčený) by sa dal dovodiť len za situácie, keby bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že konal v súčinnosti s J. I., vedel o jeho uvádzaní do omylu vo vzťahu k SPP v súvislosti s vyplatením štyroch miliónov USD a celú vec pripravoval v koordinácii s ním. Takýto stav však, opäť používajúc zásadu in dubio pro reo, preukázaný nebol a preto súd konanie obžalovaného uvedené v bode 2 nepovažoval za trestné. Z tohto dôvodu o tejto časti obžaloby rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom, nakoľko žalovaný skutok nie je trestným činom.

Treba ešte dodať, že ak by súd prejednávajúci vec obžalovaného Ing. F. jeho vinu uznal aj za tento skutok, došlo by k nekompatibilite stavu medzi rozhodnutiami slovenských a českých súdov vo vzájomne súvisiacich trestných veciach obžalovaných I. a F.. V rozsudku Krajského súdu Ostrava o vine J. I. je totiž jasne uvedené, že tento uviedol do omylu slovenský podnikateľský subjekt SPP, ktorého následkom bol prevod sumy 10 miliónov USD. Ak je konanie osoby konajúcej v mene SPP vyprovokované omylom, o ktorom nemala vedomosť a na ktorého vzniku neparticipovala, ťažko si predstaviť situáciu, že osoba uvedená do omylu úmyselne spreneverí majetok subjektu, za ktorý koná.

Pokiaľ ide o druh a výmeru trestu za spáchaný skutok, súd prihliadol ku všetkým doteraz uvedeným skutočnostiam, okolnostiam prípadu, spôsobu spáchania trestného činu, stupňu spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného, ako i k charakteristike osoby páchatel'a a jeho minulosti. Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu sa súd riadil ustanoveniami § 3 ods. 4 (stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorý ako materiálny korelatív v čase spáchania skutku platil), § 23 ods. 1 a § 31 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Podľa § 23 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku účelom trestu je chrániť spoločnosť pred páchatel'mi trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život, a tým výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, na možnosť nápravy a pomery páchatel'a. Podľa § 3 ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť je určovaný najmä významom chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsobom vykonania činu a jeho následkami, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, osobou páchatel'a, mierou jeho zavinenia a jeho pohnútkou. Podľa § 31 ods. 3 tohto zákona na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu alebo priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Pokiaľ ide o individuálny stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, súd uvádza, že obžalovaný je z miesta svojho trvalého bydliska hodnotený v podstate kladne resp. neutrálne, súdom trestaný doteraz nebol. Túto okolnosť v konečnom dôsledku vyhodnotil ako poľahčujúcu okolnosť, ktorej existencia však (najmä vzhľadom k naozaj špecifickej situácii, v rámci ktorej sa nepredpokladá, že by takýto druh trestnej činnosti vo vysokej manažérskej pozícii páchali osoby, ktoré majú kriminálnu alebo z priestupkového hľadiska problematickú minulosť) úvahy súdu o druhu a výmere trestu nijak zvlášť neovplyvnila.

V súvislosti s poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami je potrebné ešte uviesť, že na rozdiel od Trestného zákona platného v čase rozhodovania súdu, Trestný zákon platný a účinný v čase spáchania skutku tieto okolnosti nevymenúval taxatívne, ale len demonštratívne. To znamená, že súd mohol konštatovať ich existenciu v súlade s niektorým písmenom § 33, 34 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. alebo za poľahčujúcu, prípadne priťažujúcu okolnosť mohol považovať aj inú skutočnosť, ktorú takýmto spôsobom vyhodnotil. Jedinou prekážkou bolo už spomenuté znenie § 31 ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.

Za tejto situácie súdu nič nebránilo ako priťažujúcu okolnosť vyhodnotiť aj rozsah následku - závažnej poruchy v chode národného hospodárstva, čo v tomto prípade aj urobil. Následok, ktorý spoluurčuje už spomínaný stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť - hrozba situácie, ktorá je opísaná v skutkovej vete tohto rozsudku, je totiž pre celú spoločnosť neobvykle rizikový. Obžalovaný úmyselným zanedbávaním svojich povinností spolu vytvoril prostredie, ktorého existencia môže spôsobiť pre národné hospodárstvo Slovenskej republiky naozaj ohrozujúci stav, v rámci ktorého hrozí z ekonomického hľadiska nezmyselné vyplatenie zmeniek, ktoré sú v držbe zahraničného podnikateľského subjektu. Existujúci stav okrem iného môže vyvolať aj pokračovanie v ďalších tzv. zmenkových sporoch, pričom o vážnosti situácie svedčí nielen neprehľadnosť ohľadne počtu vystavených zmeniek a súm, na ktoré tieto zmenky boli vystavené, ale i to, že osoba, ktorá tieto zmenky v mene vystavovateľa SPP vystavila - Ing. L., bola v podstate len niekoľko dní po udalostiach, ktoré boli predmetom aj tohto hlavného pojednávania zavraždená. Možno sa oprávnene domnievať, že smrť štatutárneho zástupcu SPP súvisela s týmito zmenkami, čo možno konštatovať napriek tomu, že táto indícia v žiadnom z prebiehajúcich konaní formálne nebola potvrdená.

Ako už bolo uvedené, typovú spoločenskú nebezpečnosť konanie obžalovaného v tomto prípade spoluurčuje aj charakteristika chráneného objektu trestného činu, za ktorý bola uznaná vina. Týmto objektom je záujem na riadnom vedení hospodárskej a obchodnej evidencii a na pravdivosti zápisov

do tejto evidencie. Tento záujem existuje nielen kvôli formálnej správnosti údajov samej o sebe, ale najmä kvôli tomu, aby na základe nesprávnej evidencie nevznikali pre spoločnosť škodlivé následky ako sú napr. neoprávnené výhody a tiež ako v tomto prípade vznik závažných porúch v chode národného hospodárstva. Podklady, ktoré slúžia na kontrolu hospodárenia totiž musia byť vedené tak, aby ich nesprávne vedenie nemohlo spôsobiť škodlivé následky.

V tomto prípade rozsah škodlivosti následku je bez akýchkoľvek pochybností evidentný a vykazuje znaky naozaj vážneho ohrozenia záujmov daňových poplatníkov. Obžalovaný Ing. D. F. svojou aktívnou v skutkovej vete tohto rozsudku popísanou činnosťou doslova poslúžil štatutárnemu zástupcovi SPP k tomu, aby tento svojvoľne a obídúc tak interné normatívne akty, ako aj normatívne akty so silou zákona, vydal zmenky ako cenné papiere, ktoré sa aktívnym konaním tejto osoby i obžalovaného dostali do rúk predstaviteľov zahraničných podnikateľských subjektov.

V konečnom dôsledku tak vznikol následok, ktorého charakter a existencia výrazne zvyšuje spoločenskú nebezpečnosť konania obžalovaného a to až do takej miery, ako už bolo uvedené, že ju súd vyhodnotil ako priťažujúcu okolnosť. V konečnom dôsledku to malo za následok stav, že súd aj napriek času, ktorý od spáchania skutku uplynul v rámci trestnej sadzby stanovenej od šiestich mesiacov do piatich rokov odňatia slobody uvažoval len o treste odňatia slobody v polovici, resp. hornej polovici zákonom stanovenej sadzby.

Spomenutú dĺžku trestného stíhania, ktorá v súčasnej dobe už presahuje dvanásť rokov, však v tomto prípade, a to najmä v súvislosti s výmerou trestu, nie je možné nebrať do úvahy. V zásade možno konštatovať, že Európsky súd pre ľudské práva považuje za neúmerne dlhé konania už konanie, ktoré presahuje dobu šiestich rokov. Tento súd v rozhodnutiach Beck vs. Nórsko z 26. septembra 2001 a Jansen vs. Spolková republika Nemecko z 12. októbra 2000 konštatoval, že v prípadoch takto dlho trvajúcich sporov je vhodné, zákonné, legitímne a proporcionálne, ak vnútroštátne súdy poskytnú náhradu za porušenie práva na spravodlivý proces zakotveného v článku 6 Dohovoru tým, že v dôsledku zistenia neprimeranej dĺžky trestného konania ako porušenia práva na spravodlivý proces, uložia páchatelom minimálne tresty.

Pokiaľ ide o výraz „minimálny trest“ obsah tohto pojmu je potrebné vyložiť v súvislosti so všetkými okolnosťami prípadu. Ak teda ide o závažné protispoločenské konanie, prípadne trestným činom bol spôsobený závažný následok, za minimálne tresty nie je možné považovať tresty symbolické, aj v takýchto prípadoch musí ísť o tresty, ktoré svojim spôsobom naplnia účel trestu tak, ako bol vyššie definovaný a budú primeranou satisfakciou pre spoločnosť. Inak, jednoduchšie povedané, v prípade riadneho a rýchleho priebehu konania, ku ktorému v tomto prípade nedošlo (nie vinou tohto súdu) by vec prejednávajúci senát bez váhania uvažoval len o treste odňatia slobody, ktorý by sa výrazne približoval k hornej hranici zákonom stanovenej sadzby. Keďže však, a je potrebné uviesť, že nie vinou obžalovaného trestné konanie trvá tak dlhú dobu ako to bolo vyššie uvedené, súd za legálny a legitímny považoval trest odňatia slobody zhruba v polovici zákonom stanovenej sadzby.

Trest odňatia slobody v dolnej polovici zákonom stanovenej sadzby, najmä, ak by išlo o trest podmienenečne odložený, súd považoval za trest, ktorý v tomto prípade by bol naozaj len symbolický a nevystihoval by všetky okolnosti prípadu. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody si v tomto prípade podľa názoru súdu vyžaduje aj prevencia pred páchaním takéhoto typu protispoločenských konaní. Je totiž evidentné, že rôzne obchádzania zákonov a jeho len v prospech súkromných záujmov slúžiace výklady a ich zneužitie je v súčasnej dobe rozšíreným javom a spôsobuje to vážne poruchy v chode národného hospodárstva.

Preto aj napriek neobvykle dlhému trestnému stíhaniu, okrem iného spôsobenému aj právnou náročnosťou veci, súd považoval za potrebné uložiť taký trest, ktorý páchatel pocíti aj ako výrazné obmedzenie jeho doterajšieho spôsobu života. Výmeru nepodmienečného trestu odňatia slobody ovplyvnil aj ten fakt, že vzhľadom k zneniu § 53 Trestného zákona účinného v čase spáchania trestného činu, obžalovanému nebolo možné uložiť peňažný trest. Nebolo totiž preukázané, že páchatel

úmyselnou trestnou činnosťou získal alebo sa snažil získať majetkový prospech, pričom v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia bez splnenia vyššie uvedenej podmienky môže súd uložiť peňažný trest len v prípade, ak trest odňatia slobody neukladá alebo zákon v osobitnej časti uloženie tohto trestu dovoľuje (v ustanovení § 125 ods. 3 Trestného zákona, za ktorý trestný čin bola uznaná vina, možnosť uloženia peňažného trestu nie je uvedená).

Vzhľadom k vyššie uvedenému, predovšetkým ako záruka toho, že obžalovaný ani po výkone trestu nebude pôsobiť vo funkciách umožňujúcich páchanie takejto závažnej ekonomickej trestnej činnosti, súd uložil aj trest zákazu činnosti v zmysle § 49 a 50 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku. V ustanoveniach týchto paragrafov je uvedené, že súd môže uložiť trest zákazu činnosti na jeden rok až desať rokov, ak sa páchatel dopustil trestného činu v súvislosti s touto činnosťou. Táto súvislosť v tomto konaní bola nepochybne preukázaná a preto súd takýto trest uložil, pričom samotný obsah tohto zákazu konštruoval zámerne dostatočne široko tak, aby sa obžalovanému v budúcnosti zabránilo v pôsobení v rámci akejkoľvek významnej ekonomickej činnosti. Zákaz činnosti bol uložený v hornej polovici zákonom stanovenej sadzby.

Pokiaľ ide o zaradenie páchatela do nápravno-výchovného ústavu, právne prostredie v čase spáchania skutku poznalo tri druhy nápravno-výchovných ústavov a v § 39a ods. 1, 2 bolo uvedené, že trest odňatia slobody v nápravno-výchovných ústavoch sa vykonáva diferencovane v troch nápravno-výchovných skupinách. Do prvej, najmenej prísnej nápravno-výchovnej skupiny súd zaraďoval páchatelov, ktorí neboli v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody. To bol aj prípad obžalovaného Ing. D. F. a preto ho súd do tejto nápravno-výchovnej skupiny zaradil. V zmysle v súčasnosti platného právneho stavu, prvá nápravno-výchovná skupina podľa § 48 ods. 1, 2 Trestného zákona platného v čase rozhodovania súdu, zodpovedá ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Pokiaľ ide o náhradu škody, ako už bolo uvedené, ako jediný subjekt si v konaní nárok na náhradu škody uplatnil SPP, pričom však výšku tohto nároku nespresnil a v podstate nevedel uviesť, aká škoda mu vznikla.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil iným škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Ak tomu nebráni zákonná prekážka, súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť škodu, ak je jej výška súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, pokiaľ škoda nebola dosiaľ uhradená.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku, ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku, ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

V tomto prípade, i keď uplatnenie nároku na náhradu škody zo strany SPP bolo možné považovať za nejasné (aj z dôvodu, že nebola vyčíslená jeho výška) možno jednoznačne konštatovať, že súviselo s bodom 2 podanej obžaloby. Keďže v súvislosti s bodom 1 obžaloby súd vznik žiadnej škody nekonštatoval a v súvislosti s bodom 2 tejto obžaloby bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, súd rozhodol v zmysle § 288 ods. 3 Trestného poriadku, kedy je v podstate jeho povinnosťou poškodenú stranu s nárokom na náhradu škody odkázať na občianske súdne konanie.

Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje v lehote 15 dní od jeho oznámenia. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Prokurátor môže podať odvolanie pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo dotýka.